

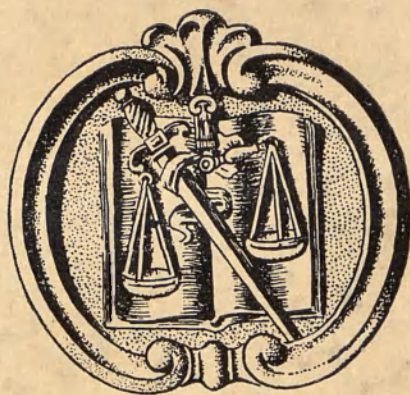

3262/57

TADEUSZ PIETRYKOWSKI
WICEPREZES SĄDU OKRĘGOWEGO
W KATOWICACH

SĄDOWNICTWO POLSKIE NA ŚLĄSKU

1922 – 1937

KATOWICE
NAKŁADEM ODDZIAŁU ŚLĄSKIEGO ZRZESZENIA SĘDZIÓW I PROKURATORÓW R.P.
1939

Temida w westybulu Sądu Okręgowego
w Cieszynie.

TADEUSZ PIETRYKOWSKI
WICEPREZES SADU OKRĘGOWEGO
W KATOWICACH

**SĄDOWNICTWO POLSKIE
NA ŚLĄSKU**
1922 – 1937

KATOWICE
NAKŁADEM ODDZIAŁU ŚLĄSKIEGO ZRZESZENIA SĘDZIÓW I PROKURATORÓW R.P.
1939

3262/54

TRÓJNY PISTONOWY
WYKONANY Z ALUMINIUM
W KATOWICACH

BADANIA BŁYTKI

Handwritten signature

Nr 12

54617

III

Wieczewska Janina
St-grod Kosiński 44/4

23.7.54

60.-25

KATOWICE
WÓJCIK

DRUKIEM KSIĘGARNI I DRUKARNI KATOLICKIEJ S. A.
KATOWICE, UL. MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO 58

Przedmowa.

Praca niniejsza, poświęcona sądownictwu polskiemu na Śląsku w pierwszym piętnastoleciu (1922—1937), ukazuje się w przededniu dziesięciolecia urzędowania obecnego prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach, dra Agenora Frendla.

Korzystając z okoliczności, że rzędy prezesa dra A. Frendla, który w lutym 1929 r. objął kierownictwo apelacji katowickiej, prawie w dwóch trzecich wypełniają okres piętnastolecia istnienia sądów polskich na ziemi śląskiej, mamy zaszczyt dedykować jubilatowi niniejszą pracę, poświęconą apelacji katowickiej.

Książka nasza ma być nie tylko upominkiem jubileuszowym, lecz równocześnie przypomnieniem niedalekiej przeszłości, której prezes-jubilat magna pars fuit.

Autor i Wydawcy.

I.

Organizacja śląskiej apelacji sądowej

1.

Na podstawie Śląskiego Statutu Organicznego z dnia 15 lipca 1920 r. ziemia śląska, składająca się z dwóch odmiennych części, t. j. górnośląskiej i cieszyńskiej, tworzy jedną całość, tak administracyjną jak i sądową.

Śląsk Cieszyński¹⁾ (powiaty cieszyński i bielski) jeszcze przed plebiscytem górnośląskim (20 marca 1921 r.) dostał się w prawne i faktyczne władanie Polski. Ziemia górnośląska (b. zabór pruski) dopiero po korzystnym dla Polski wyniku plebiscytu, mianowicie z dniem 15 czerwca 1922 przeszła pod suwerenną władzę Rzeczypospolitej Polskiej.

Przejęcie sądownictwa na Śląsku Cieszyńskim przez odrodzone Państwo Polskie odbyło się bez większych trudności i przygotowań. Nie zachodziła tutaj potrzeba organizowania nowych sądów ani zastępowania dawniejszych pracowników sądowych nowymi, gdyż prawie cały personel tak sędziowski jak i urzędniczy z czasów zaborczych pozostał na miejscu i uznając nową władzę suwerenną był gotów jej służyć.²⁾ Zaznaczyć należy, iż jako początek sądownictwa polskiego na Śląsku Cieszyńskim ustalić należy dzień 14 listopada 1918, w którym to dniu na skutek inicjatywy Cieszyńskiej Rady Narodowej prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie Władysław Wolter objął na tymże terenie sądownictwo w imieniu rządu polskiego. Z dniem 9. I. 1919 kierownictwo Sądu Okręgowego w Cieszynie powierzono dr. Feliksowi Bocheńskiemu,

¹⁾ Zmiany, jakie zaszły na Śląsku Cieszyńskim w pierwszych dniach października 1938, uwzględniono w „Dodatku” na str. 75.

²⁾ Praca niniejsza została m. i. oparta na wyczerpującym szkicu p. t.: „Pięćciolecie sądownictwa polskiego na Śląsku 1922—1927”, opracowanym przez wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach Jana Handzla (Nakładem Sądu Apelacyjnego w Katowicach 1927).

późniejszemu prezesowi apelacji śląskiej.³⁾ Do Sądu Okręgowego w Cieszynie należały wówczas powiaty sądowe Cieszyn, Bielsko, Frysztat, Skoczów, Jabłonków, Strumień oraz część powiatu sądowego w Boguminie. Wobec zajęcia przez Czechów w dniu 23 stycznia 1919 r. większej części Śląska Cieszyńskiego, doszło między Polską a Czechami do zatargów terytorialnych, których skutkiem było wyznaczenie plebiscytu na spornych terytoriach. W okresie t. zw. plebiscytowym sądownictwo jak i zresztą administracja podlegały Międzynarodowej Komisji Plebiscytowej. Ostatecznie jednak plebiscytu na Śląsku Cieszyńskim nie przeprowadzono, a podziału spornego terytorium między Czechami i Polską dokonała Konferencja Ambasadorów w Paryżu dnia 28 lipca 1920 r., przyznając nam jedynie powiaty cieszyński i bielski. Odtąd sądownictwo na polskim Śląsku Cieszyńskim stanowiło osobną

³⁾ Śp. dr Feliks Władysław Bocheński urodził się 13 lipca 1872 r. w Szczawnicy. Do gimnazjum uczęszczał w Tarnowie do roku 1891. Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego ukończył w latach 1891—1894. Stopień doktora praw na tymże Uniwersytecie uzyskał w roku 1895. Do służby sądowej wstąpił 13 listopada 1895 r. i pracował początkowo w charakterze auskultanta, a następnie adiunkta sądowego i sędziego śledczego przy sądach w Krakowie, Jaśle i Podgórzu. Od roku 1900 do roku 1913 urzędował w Wiedniu, w Sądzie Najwyższym, kolejno jako adiunkt sądowy, sekretarz Rady i sekretarz Dworu. Od 26 sierpnia 1913 r. pełnił funkcje wiceprezesa Sądu Obwodowego w Tarnowie, zaś od 25 czerwca 1917 funkcje wiceprezesa Sądu Krajowego w Krakowie. W styczniu 1919 r. mianowano go kierownikiem Sądu Obwodowego w Cieszynie. Z powodu zmian politycznych na Śląsku Cieszyńskim Komisja Międzynarodowa zamianowała prezesa Bocheńskiego prowizorycznym prezydentem Trybunału w Cieszynie, niezależniacząc go od sądów wyższych polskich i czeskich. Uchwałą Rady Narodowej Śląska Cieszyńskiego z 5 maja 1919 nadano mu prawa prezesa Sądu Apelacyjnego, zaś uchwałą tejże Rady Narodowej z dnia 14 maja 1919 r. udzielono mu prawo nominacji sędziów. 14 lipca 1920 Minister Spraw Zagranicznych mianował go przedstawicielem Państwa Polskiego przy Międzynarodowej Komisji w Cieszynie. Od 21 sierpnia do 4 października 1920 pełnił funkcje Komisarza Rządu Polskiego przy Komisji Delimitacyjnej dla Śląska Cieszyńskiego, Spisza i Orawy. Od 26 listopada 1920 urzędował jako zastępca Komisarza Rządowego dla Śląska Cieszyńskiego. W lutym 1921 r. jako prezes Sądu Okręgowego w Cieszynie został wyznaczony jako Delegat Ministerstwa Sprawiedliwości przy Komitecie Plebiscytowym w Bytomiu z zadaniem organizowania sądownictwa polskiego w części Górnego Śląska, mającej przypaść Polsce. W tym charakterze pracował w okresie plebiscytu i trzeciego powstania śląskiego aż do chwili objęcia Śląska przez władze polskie. Dnia 14 czerwca 1922 r. mianowano go prezesem Sądu Apelacyjnego w Katowicach i na tym stanowisku pozostał aż do chwili zgonu w dniu 13 października 1925 r. Śp. prezes Bocheński brał żywy udział w życiu społecznym, w szczególności położył wielkie zasługi jako założyciel i pierwszy prezes Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polskiego. Za zasługi na polu zawodowym i społecznym otrzymał szereg odznaczeń, w tym Krzyż Komandorski Orderu „Polonia Restituta”.

jednostkę administracyjną, pod względem orzecznictwa podległą apelacji krakowskiej. Stan powyższy trwał aż do roku 1922, w którym utworzono odrębną apelację śląską, w skład której weszły także sądy Śląska Cieszyńskiego.

2.

Aczkolwiek Górny Śląsk (były zabór pruski) dopiero z dniem 15 czerwca 1922 przeszedł pod suwerenność Państwa Polskiego, to jednak prace przygotowawcze około organizacji polskich władz sądowych na terytorium górnośląskim rozpoczęły się o kilka lat wcześniej. Polskie ziemie zachodnie, pozostające pod rządami pruskimi, od samego początku wojny światowej żyły w nadziei, że zawierucha dziejowa przyniesie w swym wyniku wyzwolenie Polski, a z nią i b. dzielnicy pruskiej. W przewidywaniu nadejścia tej chwili rozpoczęły się prace organizacyjne w każdej dziedzinie życia, a także prace zdążające do utworzenia władz i sądów polskich.⁴⁾

Zwołany na dzień 16 listopada 1918 do Poznania „Zjazd polskich prawników” powołał do życia „Wydział Prawników”, który miał się zająć przygotowaniem polskiej administracji i polskiego sądownictwa w b. dzielnicy pruskiej oraz opracowaniem odpowiedniej reformy obowiązującego na danych terytoriach prawa tak materialnego jak i formalnego.

Na dzień 20 i 21 grudnia 1918 zwołano do Poznania zebranie wszystkich prawników Polaków, tak z Poznańskiego, jak i z Prus Zachodnich i Śląska. O zjeździe tym „Wydział Prawników” uwiadomił Ministerstwo Sprawiedliwości w Warszawie, które przysłało swego przedstawiciela.

Na zjeździe uchwalono m. i., że najwyższą władzą na ziemiach przypaść mających z zaboru pruskiego Polsce „będzie warszawska Władza Centralna, ewtl. władza, na którą warszawska Władza Centralna w stosunku do naszej dzielnicy przeleje swe prawa”. Zjazd poza tym zastanawiał się nad przyszłą obsadą sądów siłami

⁴⁾ cfr: „Szkic historyczny organizacji sądownictwa polskiego w b. dzielnicy pruskiej od czasów rewolucyjnych 1918 r.”, napisany przez Sędziego Apel. Tadeusza Zajączkowskiego, zawarty w „Zbiorze rozporządzeń i okólników Min. b. dzielnicy pruskiej z r. 1920, mających zasadnicze znaczenie dla wymiaru sprawiedliwości, zestawionym przez Sędziego Apel. Tadeusza Staraka i Sędziego Sądu Pow. dra Zagórowskiego, Poznań 1921. Nakł. Min. b. dzielnicy pruskiej.

polskimi i stwierdził, że siły rodzime nie starczą na obsadę stanowisk w sądownictwie.

W niespełna tydzień po wyżej wspomnianym zjeździe, w dniu 27 grudnia 1918 r. wybuchło w Poznaniu powstanie i Polacy stali się wkrótce panami większej części Poznańskiego.

Istniejący już od listopada 1918 r. „Wydział Prawników” zastąpiony został wówczas przez „Wydział administracyjny i sądownictwa”, który stał się częścią składową Komisariatu przy Naczelnej Radzie Ludowej w Poznaniu.

W dniu 1 sierpnia 1919 urząd pierwszego ministra b. dzielnicy pruskiej objął Władysław Seyda, poruczając podsekretariat stanu w zakresie wymiaru sprawiedliwości drowi Zygmuntowi Seydzie, a szefostwo departamentu drowi Witoldowi Prądkyńskiemu.

Prace przygotowawcze około organizacji sądownictwa na Górnym Śląsku przeszły z tą chwilą na wyżej wspomnianych przedstawicieli władz Państwa Polskiego.

3.

Dnia 27 września 1920 odbyła się w Ministerstwie Sprawiedliwości w Warszawie konferencja przy udziale ówczesnego Ministra Sprawiedliwości Stanisława Nowodworskiego, wiceministra dra Jana Morawskiego, wiceministra b. dzielnicy pruskiej dra Zygmunta Seydy i przyszłego prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach Tadeusza Starka, na której ustalono program prac przygotowawczych około organizacji polskiego sądownictwa na terenie Górnego Śląska. Postanowiono wówczas utworzyć przy Polskim Komisariacie Plebiscytowym w Bytomiu Delegaturę Ministerstwa Sprawiedliwości, której zadaniem miało być przygotowanie przejęcia i spolszczenia sądownictwa na przyznanej nam ostatecznie części Górnego Śląska. Ponieważ z góry przewidzieć nie było można, jaka część Górnego Śląska przypadnie Polsce a ponadto przypuszczać należało, że na niemieckich sędziów i prokuratorów oraz urzędników sądowych i więziennych polskie sądownictwo liczyć nie będzie mogło, praca Delegata Ministerstwa Sprawiedliwości nie była łatwa.

Pierwszym Delegatem Ministerstwa Sprawiedliwości dla Górnego Śląska był ówczesny sędzia Sądu Apelacyjnego w Poznaniu Tadeusz Stark, który przyjechał do Bytomia dnia 13 października

Ś. p. dr Feliks Bocheński
Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Tadeusz Stark
b. Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Dr Agenor Frenzl
Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

1920 r., by rozpocząć swą trudną pracę nad przygotowaniem polskiego sądownictwa na Górnym Śląsku.⁵⁾ Wkrótce potem przybył do Bytomia przysiężca zastępca prokuratora przy Sądzie Apelacyjnym w Katowicach Jarosław Czarliński, któremu powierzono prace organizacyjne nad przyszłą śląską prokuraturą i więziennictwem.

Jak wyżej wspomniano, już poznański zjazd prawników byłej dzielnicy pruskiej w roku 1918 zajmował się sprawą obsady stanowisk sądowych na polskich ziemiach zachodnich, co dotyczyło także Górnego Śląska. Dla braku polskich sił prawniczych na Górnym Śląsku trzeba było zawczasu pomyśleć o tym, by po przejęciu Górnego Śląska przez Polskę nie powstała przerwa w normalnym funkcjonowaniu sądów. Przewidywania zresztą, iż w chwili objęcia Górnego Śląska przez Polskę pruski personel sądowy opuści placówki, okazały się słusznymi, gdyż istotnie przy zmianie rządów na Górnym Śląsku sędziowie i urzędnicy pruscy niemal bez wyjątku zrezygnowali ze swych dotychczasowych stanowisk. Departament Sprawiedliwości w Poznaniu oraz Delegatura w Bytomiu jednak już zawczasu zapewniły sobie dostateczną ilość odpowiednio wykwalifikowanych sił sędziowskich i urzędniczych przez wybór stosownych kandydatów na stanowiska sędziów zawodowych, prokuratorów i urzędników sądowych średnich spośród sędziów i urzędników zatrudnionych w innych

---

⁵⁾ Tadeusz Stark, b. prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się w Poznaniu dnia 3 czerwca 1882 r. Studia gimnazjalne odbył w Krotoszynie Wlkp., uniwersyteckie w Berlinie, i — po zagrożeniu tu relegacją z powodu przynależności do tajnej organizacji studentów Polaków — w Getyndze. Po odbyciu praktyki sądowej i zdaniu w roku 1909 egzaminu sądowego został dopuszczony do adwokatury, którą wykonywał do roku 1919 w Rawiczu Wlkp. Po wybuchu powstania wielkopolskiego wstąpił w szeregi powstańcze i pracował w Głównym Dowództwie Wojsk Wielkopolskich w charakterze kierownika wydziału prawno-administracyjnego, zatrudniony głównie przygotowaniem rozporządzeń dot. stanu wyjątkowego i organizacji sądów doraźnych. W wrześniu 1919 r. został przydzielony do Sądu Nadziemciańskiego w Poznaniu w charakterze subdelegata Ministerstwa b. dzielnicy pruskiej. Dnia 6 stycznia 1920 r. zamianowano go sędzią Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. Z dniem 13 października 1920 r. przeszedł do Delegatury Ministerstwa Sprawiedliwości w Bytomiu celem przygotowania przejęcia wymiaru sprawiedliwości na terenie plebiscytowym. W roku 1922 zamianowano go wiceprezesem Sądu Apelacyjnego w Katowicach a w roku 1926 prezesem tegoż sądu. Od roku 1922—1927 był na skutek wyboru przez Sejm Śląski członkiem Śląskiej Rady Wojewódzkiej. Dnia 2 maja 1923 r. odznaczony komandorią orderu „Polonia Restituta” za pracę na polu organizacji sądownictwa. W roku 1929 powrócił do zawodu adwokackiego, otwierając kancelarię w Katowicach, a w r. 1933 mianowany został notariuszem w Mikołowie. W r. 1937 przeniesiony został na stanowisko notariusza w Katowicach.

dzielnicach, a głównie w Małopolsce. Postarano się też o danie tym ostatnim możliwości zaznajomienia się z ustawodawstwem obowiązującym na terytorium Górnego Śląska.⁶⁾ Liczbę sędziów zawodowych zwiększono także przez zaprowadzenie instytucji t. zw. sędziów komisoryjnych, którzy po jednorocznej praktyce sędziowskiej przy tutejszych sądach mieli przejść do adwokatury. Poza tym postarano się o odpowiednie wykształcenie kandydatów spośród ludności miejscowej na stanowiska sędziów pokoju i sędziów niezawodowych — w czym tkwiła myśl pewnego odciążenia sędziów zawodowych — oraz na stanowiska urzędników sądowych i więziennych.

Dla wprowadzenia czynnika obywatelskiego do sądownictwa w szerszej mierze, aniżeli to przewidywało ustawodawstwo dotychczas obowiązujące na Górnym Śląsku, konieczna była pewna zmiana przepisów ustaw procesowych. Przygotowaniem tych zmian zajmował się przede wszystkim Departament Sprawiedliwości Ministerstwa b. dzielnicy pruskiej w Poznaniu pod kierownictwem wiceministra dra Zygmunta Seydy przy udziale dyrektora Departamentu Sprawiedliwości dra Witolda Prądzyńskiego oraz głównego redaktora wydanych w tym zakresie rozporządzeń, wicedyrektora Departamentu Sprawiedliwości dra Zygmunta Przybylskiego.⁷⁾

Przygotowanie personelu sądowego dla Górnego Śląska odbywało się częściowo na miejscu, częściowo przy sądach apelacji poznańskiej i toruńskiej. Kursy dla sędziów pokoju i podprokuratorów przy sądach powiatowych, zorganizowane na miejscu, prowadził prokurator Czarliński.

Gdy w grudniu 1920 r. delegat Ministerstwa Sprawiedliwości Tadeusz Stark zachorował, wyznaczono na jego miejsce delegatem Adama Ruszczyńskiego, przyszłego prezesa Sądu Apelacyjnego w Toruniu, który jednak na Górnym Śląsku pracował tylko przez kilka miesięcy, ustępując miejsca nowemu delegatowi Min.

⁶⁾ *cf.* Dr Maksymilian Maiss: Referat wygłoszony z okazji obchodu 10-lecia sądownictwa polskiego na Górnym Śląsku w dniu 22 czerwca 1932 r.

⁷⁾ Dr Zyg. Przybylski jest autorem dzieła: „Województwo Śląskie” (Ustawy konstytucyjne — sądownictwo — niektóre inne ustawy i rozporządzenia), Warszawa — Poznań. Nakł. Min. Sprawiedliwości 1922. Wydawnictwo Min. Spraw. Zbioru Ustaw Ziem Zachodnich Tom IX.

Sprawiedliwości dr. Feliksowi Bocheńskiemu, ówczesnemu prezesowi Sądu Okręgowego w Cieszynie, który też później został zamianowany pierwszym prezesem nowo utworzonej apelacji katowickiej.

4.

Wśród pracy przygotowawczej nad stworzeniem polskiego sądownictwa na G. Śląsku nadszedł dzień plebiscytu (20 marca 1921 r.), który jednak nie dał od razu odpowiedzi na pytanie, jaka część Górnego Śląska przypadnie ostatecznie Polsce. Przedstawiciele Międzynarodowej Komisji dla Górnego Śląska nie byli zgodni co do skutków przeprowadzonego na Górnym Śląsku plebiscytu. Ze strony polskiej liczone się nawet z ewentualnością, że Polsce przypadną w udziale Bytom i Gliwice. W takim dla Polski korzystnym wypadku przejęlibyśmy na Górnym Śląsku dwa sądy okręgowe: w Bytomiu i w Gliwicach.

Nadzieje polskie okazały się jednak płonnymi, gdyż Polsce nie przyznano — o ile chodzi o sądownictwo — żadnego wyższego Sądu na Górnym Śląsku, gdyż tak Bytom jak i Gliwice pozostały poza granicami Państwa Polskiego. Trzeba więc było rozpocząć pracę organizacyjną od stworzenia sądownictwa okręgowego. Planowanych było wówczas kilka sądów okręgowych, a mianowicie w Katowicach, Rybniku i Królewskiej Hucie. Ostatecznie jednak ze względów oszczędnościowych utworzono dla całego Górnego Śląska tylko jeden sąd okręgowy w Katowicach, zaś przy sądach powiatowych w ówczesnej Królewskiej Hucie (dziś Chorzów), w Rybniku i Tarnowskich Górach postanowiono utworzyć osobne Izby Karne.

Sąd Okręgowy w Katowicach, który obejmuje przeszło milion mieszkańców, jest jednym z największych sądów okręgowych w Polsce. Należy do niego 11 sądów grodzkich, a mianowicie sądy grodzkie w Katowicach, Chorzowie (dawn. Królewska Huta), Lublińcu, Mikołowie, Mysłowicach, Pszczynie, Rybniku, Rudzie, Tarnowskich Górach, Wodzisławiu i Żorach.⁸⁾

⁸⁾ O ile chodzi o sądy grodzkie (ówczesne sądy powiatowe) to Sąd Grodzki w Rudzie jest tworem polskim. Długo zastanawiano się swego czasu nad kreowaniem nowego Sądu w Świętochłowicach, lecz ostatecznie zapadła decyzja na korzyść Rudy.

Śląski Sąd Apelacyjny był już przewidziany przez Statut Organiczny Śląska z roku 1920, a objąć miał cały obszar Województwa Śląskiego, a więc także polską część Śląska Cieszyńskiego. Na siedzibę śląskiego Sądu Apelacyjnego wybrano Katowice, choć były zamiary ulokowania go gdzie indziej, mianowicie w Pszczyźnie. Oficjalną datą powstania katowickiego Sądu Apelacyjnego jest dzień 15 czerwca 1922 r. Nawiasowo zauważyć należy, iż Sąd Apelacyjny w Katowicach jest najmniejszym Sądem Apelacyjnym w Polsce, gdyż należą do niego jedynie dwa sądy okręgowe, t. j. katowicki Sąd Okręgowy jako jeden z największych okręgów w Polsce oraz cieszyński Sąd Okręgowy jako jeden z najmniejszych okręgów w Polsce.

Sprawa znalezienia odpowiedniego pomieszczenia dla nowo kreowanych sądów na Górnym Śląsku (Sądu Apelacyjnego i Okręgowego w Katowicach, detaszowanych Izb Karnych i Sądu Powiatowego w Rudzie) oraz ich urządzenia wewnętrznego, tudzież sprawa odpowiednich mieszkań prywatnych dla sędziów, prokuratorów i urzędników sądowych spoza Śląska przybyłych, nastęrczała organizatorom niemało trudności. Jak mozolną i drobiazgową była praca, świadczą liczne i obszerne protokoły konferencyj kompetentnych czynników organizacyjnych nie tylko w Bytomiu, a potem w Katowicach, ale także w Poznaniu i w Warszawie. W tych pracach przygotowawczych czynnikom urzędowym służyli wydatną pomocą, dzięki dokładnej znajomości stosunków miejscowych, polscy przedstawiciele palestry górnośląskiej, m. i. notariusz Konstanty Wolny, dawniejszy prezes górnośląskiej Izby Adwokackiej i b. marszałek Sejmu Śląskiego, oraz ś. p. Kazimierz Czapla, b. prezes Izby Adwokackiej.

5.

Decyzja Rady Ambasadorów w sprawie plebiscytu na Górnym Śląsku z dnia 20 października 1921 r. zakończyła pracę przygotowawczą nad sądownictwem polskim na Śląsku. Chwila objęcia przez Polskę przyznanej jej części Górnego Śląska jest równocześnie początkiem nowej ery sądownictwa polskiego na Górnym Śląsku. Jako wielką zasługę należy przypisać organizatorom polskiego wymiaru sprawiedliwości na Górnym Śląsku okoliczność,

że w chwili przejmowania władzy państwowej z rąk niemieckich w ręce polskie nie było żadnej przerwy w normalnym funkcjonowaniu sądów śląskich.

Dziś z perspektywy 15 lat, które nas dzielą od tych czasów, zauważyć należy, że w pierwszych latach rządów polskich na Górnym Śląsku sądy śląskie ciągle walczyć musiały z pewnymi brakami w zakresie sił sędziowskich. Odbijało się to częściowo ujemnie na szybkości wymiaru sprawiedliwości. Z biegiem czasu jednak i te braki zostały usunięte, co pozwalało na zlikwidowanie stanowisk sędziów pokoju, którzy mimo najszczerzej chęci nie stanęli na wysokości zadania. Urząd sędziów pokoju był honorowy i dlatego musiał być uważany za przejściowy i tymczasowy. Sędziowie pokoju zajmowali się orzecznictwem w sprawach karnych, które na Górnym Śląsku, jako ziemi gęsto zaludnionej i wysoce uprzemysłowionej, są o wiele więcej skomplikowane aniżeli na innych ziemiach polskich o charakterze rolniczym. Dla należytego wywiązania się ze swego zadania brak było sędziom pokoju doświadczenia oraz odpowiedniego fachowego wykształcenia prawniczego. Ponieważ więc orzecznictwo sędziów pokoju szwankowało, postanowiono instytucję sędziów pokoju zlikwidować i to wcześniej aniżeli w apelacji poznańskiej lub toruńskiej. W maju 1926 ostatecznie zniesiono sądy pokoju na całym Górnym Śląsku, powierzając ich agendy sędziom zawodowym.

Wymiar sprawiedliwości w apelacji śląskiej jest najwięcej zróżniczkowany i może najwięcej skomplikowany ze wszystkich polskich okręgów apelacyjnych. Aczkolwiek do Sądu Apelacyjnego w Katowicach należą tylko dwa sądy okręgowe, to jednak każdy z nich posługuje się jeszcze dziś częściowo odrębnym ustawodawstwem, zwłaszcza w sprawach cywilnych, gdyż jak dotąd, o ile chodzi o prawo materialne, nie posiadamy jednolitego kodeksu cywilnego i przeróżnych dodatkowych ustaw cywilnych, obowiązujących na wszystkich ziemiach polskich.

Z ważniejszych wydarzeń w dziedzinie sądowej w latach 1922 do 1938 przypomnieć należy uroczyste obchody pięciolecia (1927) oraz dziesięciolecia (1932) sądownictwa polskiego na Śląsku. Uroczystość pięciolecia zaszczycił swą obecnością Minister Sprawiedliwości Meysztowicz wraz z Naczelnikami Wydziału Batyckim, Grymińskim i Moldenhauerem. Przed uroczystą akademią, podczas której rozpamiętywano dzieje śląskiej apelacji w ubiegłym

pięcioleciu, odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci I Prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach, dra Feliksa Bocheńskiego, umieszczoną w westybulu Sądu Apelacyjnego.¹⁰⁾

Z okazji uroczystości dziesięciolecia sądownictwa polskiego na Śląsku przybyli do Katowic ówczesny Minister Sprawiedliwości Czesław Michałowski, wiceminister Stefan Sieczkowski oraz dyrektor Biura Personalnego Ministerstwa Sprawiedliwości Prokurator Sądu Najwyższego Wacław Dłouhy. W toku uroczystej akademii wiceprezes Sądu Apelacyjnego dr Maksymilian Maiss wygłosił referat poświęcony dziejom sądownictwa śląskiego podczas ubiegłego dziesięciolecia.

W dniach od 5—8 listopada 1936 r. odbył się w Katowicach III Zjazd Prawników Polskich, zorganizowany przez Stałą Dele-

¹⁰⁾ Napis na tablicy marmurowej jest następujący:

PAMIĘCI PIERWSZEGO PREZESA SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
DRA FELIKSA BOCHEŃSKIEGO

SĘDZIOWIE, PROKURATORZY I URZĘDNICY SĄDOWI ZIEMI ŚLĄSKIEJ.
25. VI. 1927.

W związku z odsłonięciem tablicy przemawiali wiceprezes Sądu Apel. dr Adam Zechenter oraz min. Meyszłowicz, który odsłonił tablicę pamiątkową.

Również Koło Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów w Cieszynie za zgodą Prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach (cfr. reskrypt z 20 października 1928 Prez. 15580/28) z okazji 10-lecia niepodległości Państwa Polskiego (1918—1928) ufundowało tablicę pamiątkową ku czci prezesa dra Feliksa Bocheńskiego, którą umieszczono w westybulu gmachu sądowego w Cieszynie. Odsłonięcia tablicy dokonano w dniu 11 listopada 1928 r. Przemawiał ówczesny kierownik Sądu Grodzkiego w Cieszynie Rudolf Karpiniec (obecny prezes Sądu Okręgowego w Cieszynie). Napis na tablicy pamiątkowej jest następujący:

1918 — 1928

W DZIESIĘCIOLETNIĄ ROCZNICĘ
ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

I ZJEDNOCZENIA ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO Z RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
PAMIĘCI ORGANIZATORA POLSKIEGO SĄDOWNICTWA NA ZIEMIACH ŚLĄSKICH

DRA FELIKSA BOCHEŃSKIEGO

PIERWSZEGO PREZESA
POLSKIEGO SĄDU OKRĘGOWEGO W CIESZYNIE

SĘDZIOWIE, PROKURATOROWIE,
URZĘDNICY SĄDOWI I WIEZIENNI
ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO.

gację Zrzeszeń i Instytucyj Prawniczych w Warszawie, oraz przez Śląskie Towarzystwo Prawnicze w Katowicach. Prace nad zorganizowaniem Zjazdu katowickiego powierzono miejscowemu komitetowi, na którego czele stał prezes Sądu Apelacyjnego dr Agenor Frenzl.¹¹⁾ Zjazd katowicki należy uznać za udany, albowiem udział sędziów i prokuratorów z całej Polski w zjeździe był bardzo liczny.

¹¹⁾ Dr Agenor Frenzl, urodzony 30 października 1875 we Lwowie, ukończył studia gimnazjalne i uniwersyteckie we Lwowie, gdzie w roku 1897 wstąpił na aplikację sądową. Po złożeniu egzaminu sędziowskiego w roku 1899 i mianowaniu sędzią powiatowym we Lwowie, przydzielony został w roku 1900 do czynności w sekretariacie prawniczym Najwyższego Trybunału sądowego i kasacyjnego w Wiedniu, gdzie pozostał do roku 1905. Mianowany w tym roku sędzią powiatowym a następnie w roku 1909 sędzią Sądu Krajowego w Czerniowcach, przebywał przeszło 9 lat na Bukowinie, gdzie odegrał wybitną rolę w życiu Polonii bukowińskiej, biorąc żywy udział w pracach polskich towarzystw i piastując jeden z zastrzeżonych dla Polonii mandatów w czerniowieckiej Radzie Miejskiej. W związku z tą działalnością Towarzystwo akademickie „Lechia” w Czerniowcach z okazji jubileuszu 25-lecia w r. 1935 i Związek Polaków z Rumunii w Warszawie w roku 1937 nadały mu godność członka honorowego. W czasie wojny światowej, powołany do wojska austriackiego jako porucznik-audytory, służył w Sądzie dywizyjnym w Pilźnie i w Sądzie Najwyższym Wojskowym we Wiedniu. W roku 1917 objął stanowisko inspektora sądowego dla okręgu lwowskiego w Ministerstwie Sprawiedliwości. Po przewrocie w listopadzie 1918 r. powołany został na stanowisko likwidatora Sądu Najwyższego i Ministerstwa Sprawiedliwości w Wiedniu i pozostał na tym stanowisku przez rok w charakterze naczelnika Wydziału Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Warszawie z siedzibą urzędową w Wiedniu. W listopadzie 1919 mianowany został podprokuratorem Sądu Najwyższego w Warszawie, a w lutym 1920 prezesem Senatu Sądu Apelacyjnego w Toruniu, gdzie był pierwszym przewodniczącym tak Wydziału Cywilnego jak i Karnego tego nowo kreowanego Sądu Apelacyjnego. W roku 1925 mianowany został wiceprezesem Sądu Apelacyjnego w Toruniu. Za zasługi około organizacji sądownictwa pomorskiego odznaczony został w roku 1927 Krzyżem Komandorskim orderu „Odrodzenia Polski”. Podczas swego pobytu w Toruniu zasłużył się wobec sądownictwa pomorskiego jako założyciel i przewodniczący Oddziału Pomorskiego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów, tudzież założyciel Kasy Zapomogowej i Pogrzebowej tegoż Zrzeszenia. Brał też czynny udział w życiu społecznym Torunia. Należy do założycieli Pomorskiego Oddziału Ligi Morskiej oraz pełnił funkcje pierwszego prezesa Tow. Miłośników Miasta Torunia. W roku 1929 został mianowany prezesem Sądu Apelacyjnego w Katowicach, na którym to stanowisku dotąd pozostaje. W roku 1931 założył Śląskie Towarzystwo Prawnicze, którego jest stale wybieranym prezesem. W tym charakterze zorganizował w roku 1936 w Katowicach III Zjazd Prawników Polskich, a w roku 1937 powołał do życia „Głos Prawników Śląskich” jako organ Towarzystwa Prawniczego. Od roku 1937 jest Sędzią Trybunału Stanu, powołanym przez P. Prezydenta R. P. Od założenia Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów R. P. (1927) jest członkiem Głównego Zarządu. W roku 1935 Związek Zrzeszeń Młodych Prawników R. P. nadał mu godność członka honorowego Związku. W roku 1938 odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Zaszczycili Zjazd swoją obecnością Minister Sprawiedliwości Witold Grabowski, b. Minister Sprawiedliwości i Marszałek Sejmu Stanisław Car i b. Min. Spr. Wacław Makowski oraz członkowie Zarządu Głównego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów z I Prezesem Sądu Najwyższego Leonem Supińskim na czele. Poza tym przybyli na Zjazd katowicki wiceminister Stefan Sieczkowski oraz prokurator Sądu Najwyższego, obecnie dyrektor Biura Personalnego Min. Spraw. Mieczysław Siewierski.

W roku 1937 upłynęło 15 lat od chwili, kiedy na ziemi śląskiej zaczęły urzędować polskie sądy, które są bodajże najważniejszym symbolem i sprawdzianem suwerenności Polski na tej prastarej ziemi piastowskiej. Piętnastolecie działalności — to okazja do sporządzenia bilansu za miniony okres czasu, to sposobność do zastanowienia się, czy praca sądów naszych była owocna.

W następnych rozdziałach rozpatrzemy oddzielnie działalność i wydajność pracy poszczególnych sądów a także prokuratur śląskich porównując ich pracę z działalnością dawniejszych sądów i prokuratur zaborczych — o ile na to pozwolą zgromadzone materiały statystyczne.

Praca niniejsza poświęcona jest piętnastolciu Sądów na Śląsku a więc okresowi od 1922—1937 r. Nie obejmuje ona zatem lat poprzednich, w których okręg cieszyński należał wprawdzie do Polski, administracyjnie jednak wchodził w skład apelacji krakowskiej. Wyjątkowo — celem większej aktualności wydawnictwa — uwzględniła ona po roku 1937 stan personalny sądów, doprowadzony do chwili obecnej oraz organizację sądownictwa na Zaolziu (1938).

Konstanty Ostrowicz

b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

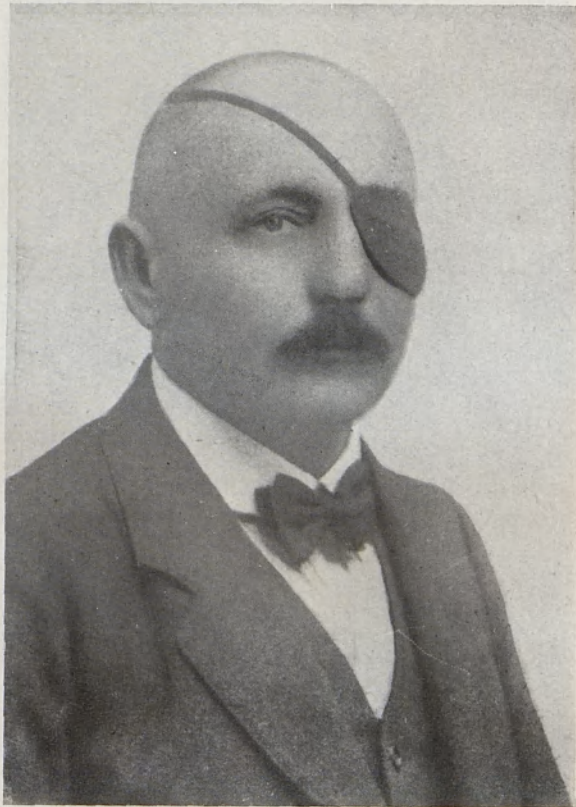
Dr Adam Zechenter
b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach. e

Dr Maksymilian Maiss
b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Śp. Kazimierz Kamieniecki
Prezes Senatu Sądu Apelacyjnego.

Jan Handzel
wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Dr Zdzisław Pomian-Lubomeński
b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Adam Brzostyński
b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Adolf Matuszewicz
wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

II.

Sąd Apelacyjny i Prokuratura Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Za czasów zaborczych na terytorium Górnego Śląska, należącym dziś do województwa śląskiego, nie było wyższego sądu, odpowiadającego dzisiejszemu Sądowi Apelacyjnemu, a nawet Sądowi Okręgowemu w Katowicach. O ile chodzi o były zabór austriacki, to Sąd Okręgowy w Cieszynie podlegał dawniej Sądowi Apelacyjnemu w Bernie, zaś sądy Śląska Górnego (Sądy grodzkie) należały do Sądów okręgowych (Landgericht) w Bytomiu, wzgl. w Gliwicach, wzgl. w Raciborzu, które znów wchodziły w skład Sądu Apelacyjnego (Oberlandesgericht) w Wrocławiu. Dopiero śląska ustawa konstytucyjna z 1920 r. upoważniła Ministra Sprawiedliwości do utworzenia Sądu Apelacyjnego dla województwa śląskiego, do oznaczenia jego siedziby i wprowadzenia rozporządzeniami koniecznych zmian w ustroju sądownictwa. Sądowi temu nadano w stosunku do ziem części górnośląskiej kompetencję Sądu Apelacyjnego w Wrocławiu, zaś w stosunku do ziem części cieszyńskiej kompetencję Sądu Apelacyjnego w Krakowie i Bernie. Sąd Apelacyjny w Katowicach urządzono według wzoru Sądów Apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu. Sądowi Najwyższemu w Warszawie nadano w stosunku do ziem części górnośląskiej kompetencję Sądu Rzeszy w Lipsku jako instancji rewizyjnej i zażaleniowej, zaś w stosunku do ziem części cieszyńskiej kompetencję Sądu Najwyższego w Wiedniu.¹²⁾

W latach 1922—1938 urzędowali w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach następujący prezesi i sędziowie:

¹²⁾ cfr. Prof. Stanisław Gołąb: „Organizacja sądów powszechnych”, Kraków 1938, str. 60-61.

Prezesa:

1. dr Feliks Bocheński
2. Tadeusz Stark
3. dr Agenor Frendl.

Wiceprezesa:

1. Tadeusz Stark	6. Jan Handzel
2. Konstanty Ostrowicz ¹³⁾	7. dr Zdzisław Lubomęski
3. dr Adam Zechenter	8. Adam Brzostyński
4. dr Maksymilian Maiss	9. Adolf Matuszewicz.
5. Kazimierz Kamieniecki	

13) ZYCIORYSY WICEPREZESÓW SADU APELACYJNEGO:

1) Konstanty Ostrowicz, urodzony dnia 29 kwietnia 1877 w Smiglu, województwo poznańskie, po odbyciu studiów prawniczych i ekonomicznych złożył egzamin referendariuszowski w Wrocławiu i został mianowany referendariuszem dnia 29 października 1900. Dnia 18 maja 1905 złożył egzamin sędziowski w Ministerstwie Sprawiedliwości w Berlinie, otrzymał nominację na asesora i został sędzią Sądu Ziemiańskiego w Poznaniu 15 czerwca 1909. Podczas wojny był czynny w sądach wojennych i jako zastępca Naczelnika Wydziału w Administracji Cywilnej w Warszawie. Po wojnie stawiał się do dyspozycji Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu. Powierzono mu wykłady dla sędziów przychodzących do Wielkopolski z innych dzielnic, oraz dla kandydatów na sekretarzy i kancelistów. Z dniem 1 stycznia 1920 mianował go Naczelnik Państwa Józef Piłsudski Dyrektorem przy Sądzie Okręgowym w Poznaniu. Dnia 1 czerwca 1920 przydzielono go do Departamentu Sprawiedliwości i później także do Prokuratury Generalnej jako referenta. Dnia 14 czerwca 1922 przeniesiono go na stanowisko Prezesa Senatu przy Sądzie Apelacyjnym w Katowicach, gdzie oprócz tego pełnił funkcje członka i zastępcy przewodniczącego dla egzaminów sędziowskich i przewodniczącego dla kandydatów na urzędników drugiej kategorii zajmując się też wyszkoleniem aplikantów. Ministerstwo Spraw Zagranicznych powierzyło mu Urząd Komisarza Zdawczego dla Sądownictwa. W r. 1923 do 1926 brał z polecenia Rządu udział w pertraktacjach polsko-niemieckich, dotyczących przejęcia wymiaru sprawiedliwości, w Dreźnie, Berlinie i Ratysbonie. Dnia 16 grudnia 1926 podpisał w Berlinie układ polsko-niemiecki o dobrach rodzinnych (Dz. Ust. 1926 nr 17 poz. 99). Dnia 8 maja 1926 mianował go Prezydent Rzeczypospolitej wiceprezesem Sądu Apelacyjnego w Katowicach. 25 czerwca 1926 został członkiem Nadzwyczajnej Komisji Lustracyjnej dla lustracji sądów i urzędów wymiaru sprawiedliwości we wszystkich okręgach apelacyjnych i 12 lutego 1927 powołano go jako radcę nadzwyczajnego do Rady Prawniczej w Warszawie. Dnia 30 kwietnia 1927 nadano mu Krzyż Komandorski orderu „Odrodzenia Polski”. Z dniem 1 listopada 1932 na własny wniosek przeszedł na emeryturę i został dopuszczony do adwokatury w Katowicach. Jest jako doradca prawny czynny w Kurii Diecezjalnej, gdzie pracuje od roku 1929. Opublikował pracę naukową o prawie małżeńskim, obowiązującym w Polsce, w zbiorze wydanym w Berlinie: Rechtsverfolgung im internationalen Verkehr. Das Eherecht der europäischen Staaten und ihrer Kolonien.

Sędziowie:

1. dr Izak Pinert	11. dr Karol Hamerski
2. dr Ludwik Lipiński	12. Benedykt Wagner
3. Jan Handzel	13. Zygmunt Kerekjarto
4. Michał Wygoda	14. Rajmund Scholz
5. Józef Chlebek	15. Dominik Maciejowski
6. Jan Oleksy	16. Rudolf Karpiniec
7. Stanisław Lesser	17. Bronisław Podolecki
8. Aleksander Grzywacz	18. Leopold Gruber
9. dr Zygmunt Przybylski	19. Karol Błahut
10. Adam Żmudziński	20. Karol Kisza

105 Włocławski Karminaj
2) Dr Adam Zechenter, b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się w roku 1878 w Bochni, w Małopolsce, gdzie uczęszczał do gimnazjum; wydział prawa i administracji oraz częściowo filozofii ukończył na uniwersytetach w Krakowie i Wiedniu. Poświęciwszy się zawodowi sędziowskiemu pracował w sądach w Suchej i Bochni, następnie w Sądzie Najwyższym we Wiedniu a po odzyskaniu niepodległości w Sądzie Najwyższym w Warszawie i Sądach Apelacyjnych w Poznaniu i Katowicach, od r. 1926 jako prezes senatu wzgl. wiceprezes Sądu Apelacyjnego. Z końcem 1930 r. przeszedł w stan spoczynku. Od wczesnej młodości poświęcał się pracy narodowej. Jako uczeń gimnazjalny był jednym z inicjatorów założenia w Bochni tajnego Związku Niepodległościowego, w którym młodzież kultywowała i propagowała ideały narodowe. W 1900 i 1901 r. zorganizował w Bochni kilkadziesiąt wykładów uniwersyteckich, dając asumpt do utworzenia Uniwersytetu Powszechnego w Krakowie, który działając po dzień dzisiejszy zdobył sobie w historii krzewienia kultury polskiej chlubną kartę. Przed wojną pracował w Zachodniej Małopolsce w Tow. „Sokół”, Tow. Szkoły Ludowej, Lidze Pomocy Przemysłowej; zwłaszcza na terenie wiejskim zakładał kółka rolnicze, spółdzielnie, gniazda sokole i urządzał ruchome wystawy przemysłu krajowego oraz wykłady oświatowe. Przed upadkiem Austrii był ostatnim prezesem Tow. „Sokół” w Wiedniu. W czasie wojny należał przez kilka miesięcy do Pierwszej Brygady Legionów — z przydzielonym do tej Brygady dywizjonem „tureckich haubic”. W 1920 r. wstąpił jako ochotnik do Wojska Polskiego w charakterze kapitana artylerii polowej. W Poznaniu i Katowicach pracował w Tow. Czyteln Ludowych, należąc przez szereg lat do Rady Okręgowej tegoż Towarzystwa. Był też prezesem Związku Sędziów i Prokuratorów Ziemi Śląskiej a następnie prezesem Śląskiego Oddziału Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów oraz prezesem Tow. „Sokół” w Katowicach. Przez kilka lat pełnił funkcje doradcy prawnego przy komisjach Sejmu Śląskiego oraz członka komisji przy Magistracie miasta Katowic. Brał udział w pracach organizacyjnych Izby Małopolskiej Sądu Najwyższego w Warszawie, Sądów Apelacyjnych w Poznaniu i Katowicach a także Sądów Grodzkich w Czarnkowie i Wieleniu nad Notecią. W różnych pismach ogłosił drukiem artykuły i prace z dziedziny prawa i gospodarki narodowej.

3) Dr Maksymilian Maiss, b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się w Grybowie w 1878 r. Studia uniwersyteckie ukończył w r. 1899 na uniwersytecie J. K. we Lwowie. Przez długie lata był naczelnikiem Sądu Powiatowego w Grybowie. W roku 1920 zostaje mianowany sędzią apelacyjnym w Poznaniu. Po plebiscycie śląskim w roku 1922 obejmuje stanowisko sędziego

21. Mieczysław Karwowski	27. dr Józef Majer
22. dr Stanisław Gronowski	28. Eugeniusz Stodolak
23. dr Józef Brągiel	29. dr Józef Zemła
24. Zdzisław Arzt	30. dr Eugeniusz Kral
25. Władysław Trznadel	31. Stanisław Szenic
26. Mieczysław Nodzyński	

Jako sekretarz prezydialny Sądu Apelacyjnego w Katowicach
urzęduje od 1922: Jan Majcher.

apelacyjnego w Katowicach. Po krótkim czasie zostaje prezesem senatu tegoż sądu. W roku 1928 mianowano go wiceprezesem Sądu Apelacyjnego w Katowicach. W tym charakterze opuszcza sądownictwo w roku 1932, przechodząc na emeryturę. Odznaczony Komandorią orderu „Polonia Restituta”.

4) Ś. p. Kazimierz Kamieniecki, b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, ur. dnia 18 września 1866 r. w Kurcewie woj. poznańskiej jako syn powstańca z roku 1863. Przez 10 lat służył w wojsku jako aktywny oficer, poczem przeszedł do służby pocztowej, w czasie której ukończył studia prawnicze. W roku 1900 przeszedł do służby w sądownictwie. W r. 1902 jako sędzia powiatowy został przydzielony do sekretariatu prawniczego Sądu Najwyższego w Wiedniu. W r. 1906 mianowano go naczelnikiem Sądu Powiatowego w Seletynie, w roku 1910 radcą Sądu Krajowego w Czerniowcach. Brał udział w wojnie światowej w randze majora. W r. 1919 mianowano go dyrektorem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, w r. 1923 prezesem Senatu Sądu Apelacyjnego w Katowicach, w którym to charakterze stał na czele Wydziału Karnego tegoż Sądu. Na tym stanowisku zastała go śmierć w dniu 21 stycznia 1927 r.

5) Jan Handzel, wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się dnia 1 października 1884 w Kończycach Małych w powiecie cieszyńskim. Gimnazjum ukończył w Cieszynie, uniwersytet w Krakowie. Służbę sądową rozpoczął w lipcu 1910 r. w sądzie okręgowym w Cieszynie. Od sierpnia 1914 do listopada 1918 r. brał udział w wojnie światowej jako oficer armii austriackiej. Po wojnie był sędzią w Frysztacie na Śląsku Cieszyńskim, a kiedy w roku 1920 Frysztat przypadł do Czech, pełnił służbę w sądzie okręgowym w Cieszynie. W roku 1921 i 1922 był sędzią w Poznaniu, a od czerwca 1922 pełnił służbę w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach, gdzie w r. 1923 został zamianowany sędzią okręgowym, w roku 1927 sędzią apelacyjnym a w r. 1932 wiceprezesem Sądu Apelacyjnego. W roku 1935 otrzymał krzyż komandorski orderu „Polonia Restituta” za zasługi na polu pracy w sądownictwie.

6) Dr Zdzisław Lubomęski, b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, uzyskał świadectwo dojrzałości w gimnazjum św. Anny w Krakowie dnia 8 czerwca 1897. Ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniw. Jag. w Krakowie w latach od 1897—1902 i uzyskał stopień doktora praw. Egzamin sędziowski złożył w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie w dniu 15 marca 1906. Urzędował jako sędzia grodzki od 11 czerwca 1906 do 20 grudnia 1912 kolejno w sądach grodzkich w Gorlicach, Leżajsku i Bochni, wreszcie w Prezydium Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Następnie pełnił funkcje wiceprokuratora Sądu Okręgowego w Jaśle od 20 grudnia 1912 do 11 lutego 1920, wreszcie prokuratora Sądu Okręgowego w Jaśle od 11 lutego 1920 do 27 lutego 1927. Jako prezes Sądu Okręgowego w Cieszynie był czynny od 28 lutego 1927 do 25 kwietnia 1931 a następnie jako wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach od 26 kwietnia 1931 do

Jako sekretarz dla spraw osobowych: Alojzy Zieliński (od 1922).

Jako kierownicy rachuby Sądu Apel. w Katowicach urzędowali:

Zygmunt Żniniewicz (1922—1929),

Julian Krzykowski (1929—1932),

Karol Gadlec (1933—1938),

Ernest Wittich (od 1938).

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Apel. w Katowicach.

A. Wpływy:

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne
1923	469	65
1931	2243	1536
1934	2277	1522
1935	2228	1934
1936	2159	2679
1937	2880	2177

21 stycznia 1934 r., w którym to dniu przeniesiono go na własną prośbę w stan spoczynku. Od 1 lutego 1934 pełni funkcje notariusza w Bielsku. W roku 1932 uzyskał Komandorię orderu „Odrodzenia Polski” za zasługi na polu organizacji sądownictwa.

7) Adam Brzostyński, b. wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, pełnił służbę sędziowską i prokuratorską od roku 1908 w Przeworsku, Rzeszowie i Krakowie (apelacja krakowska) oraz Cieszynie i Katowicach. Pracował w działach cywilnym i karnym, a od stycznia 1921 także w dziale administracyjnym. Pochodzi z Małopolski (urodzony w Frydrychowicach, pow. Wadowice). Studia odbywał w Krakowie, wydział prawny ukończył na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Od roku 1937 jest notariuszem w Mikołowie.

8) Adolf Matuszewicz, wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się w Mińsku Lit. dnia 20 listopada 1882 r. Po ukończeniu wydziału prawnego Uniwersytetu Petersburskiego wstąpił do adwokatury w Mińsku. Bierze udział w wojnie światowej, walcząc po stronie rosyjskiej. W kwietniu 1918 r. po zdemobilizowaniu 4 korpusu rosyjskiego wstąpił do I Korpusu Gen. Dowborza-Muśnickiego. Po rozwiązaniu I korpusu był adwokatem w Mińsku. Po ucieczce z Mińska przed inwazją bolszewicką wstąpił do sądownictwa polskiego. W styczniu 1919 r. został mianowany podprokuratorem we Włocławku a w maju tegoż roku — w Wilnie. Po zajęciu Mińska przez wojska polskie w sierpniu 1919 przez kilka miesięcy pełnił obowiązki prokuratora Sądu Okręgowego w Mińsku i brał udział w organizacji tamtejszego sądownictwa. W maju 1920 r. został mianowany sędzią okręgowym w Mińsku, lecz stanowiska tego nie zdążył objąć z powodu ponownej inwazji bolszewickiej, wobec czego jako ochotnik wstąpił do armii polskiej, gdzie po przeszkoleniu przydzielony został do 15 p. a. c. Po

B. Obsada Sądu Apelacyjnego w Katowicach:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Woźni
1923	10	25	3
1931	13	21	5
1934	13	20	5
1935	13	20	5
1936	15	22	5
1937	15	22	5

2.

Równocześnie z Sądem Apelacyjnym w Katowicach powstała Prokuratura tegoż Sądu. Ze względu na to, że na terenie górnośląskim za czasów niemieckich nie było żadnej siedziby prokuratury, stworzenie placówek prokuratorskich na ziemi górnośląskiej uważać należy za dzieło wyłącznie polskie.

Od roku 1922—1937 urzędowali jako prokuratorzy Sądu Apelacyjnego w Katowicach:

1. Teodor Prądzyński¹⁴⁾
2. dr Aleksander Rasp
3. dr Zygmunt Lewandowski
4. dr Marian Tokarski.

zwolnieniu z wojska mianowany został w marcu 1921 r. sędzią Sądu Okręgowego w Grodnie, w lipcu 1929 r. sędzią Sądu Apelacyjnego w Wilnie, w czerwcu 1934 wiceprezesem Sądu Okręgowego w Kaliszu a w listopadzie 1937 r. wiceprezesem Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

¹²⁾ ŻYCIORYSY PROKURATORÓW SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH:

1) Śp. Teodor Prądzyński, syn ziemianina Adama Prądzyńskiego i Marii z d. Lossow, urodził się dnia 7 kwietnia 1877 w Siemianowie, powiat Gniezno. Po złożeniu egzaminu maturalnego w gimnazjum w Wągrowcu studiował prawo na uniwersytetach w Wrocławiu i Berlinie. Później został aplikantem sądowym w obwodzie sądu apelacyjnego w Naumburg. W czasie tym odbył swoją powinność wojskową w 49 pułku piechoty w Gnieźnie i otrzymał patent na podporucznika rezerwy. W roku 1909 złożył egzamin asesorski, poczem był krótki czas pomocniczym prokuratorem w Naumburgu. Pod koniec roku 1909 osiedlił się jako adwokat w Inowrocławiu, gdzie brał żywy udział w pracach nad krzewieniem polskość. Z chwilą wybuchu wojny, powołany pod broń jako porucznik rezerwy, brał udział w walkach na froncie wschodnim. Pod koniec 1914 r. zachorował na froncie, poczem po wyzdrowieniu został zamianowany burmistrzem miasta Kalisza. Powierzone funkcje sprawował ku całkowitemu zadowoleniu ludności, czego najlepszym dowodem, że w roku 1919 otrzymał od miejscowego społeczeństwa propozycję objęcia prezydentury miasta Kalisza. Z chwilą wybuchu powstania wielkopolskiego, nad którego przygotowaniem pracował już od listopada 1918, wstąpił do wojsk powstańczych jako ochotnik. Pod

Jako zastępcy Prokuratora wzgl. wiceprokuratorzy Sądu Apel.:

1. Jarosław Czarliński
2. Wincenty Piechowicz
3. dr Adam Nowotny
4. Zbigniew Turski.

Obecna obsada stanowisk prokuratorskich jest następująca:
Prokurator Sądu Apelacyjnego: dr Jan Markowski.

koniec 1919 r. otrzymał nominację na wicestarostę krajowego w Poznaniu, a równocześnie na wicedyrektora Krajowego Ubezpieczenia Ogniewego w Poznaniu. Z początkiem 1922 r. otrzymał nominację na sędziego okręgowego w Poznaniu. Aby móc przygotować się na przewidziane dla niego stanowisko odpowiedzialniejsze w tworzącej się apelacji śląskiej. W czasie powstania śląskiego służył władzy powstańczej swoimi radami. Z chwilą utworzenia apelacji śląskiej objął stanowisko prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach i pozostał na tym stanowisku do końca 1923 r., kiedy to na własne życzenie został zwolniony ze służby państwowej. Zamianowany naczelnym dyrektorem Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń od ognia i gradobicia „Vesta” w Poznaniu, pozostawał na tym stanowisku do chwili swego zgonu. Zmarł dnia 30 stycznia 1937.

2) Dr Aleksander Rasp, urodzony w roku 1874, po ukończeniu studiów prawnych na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie wstąpił w roku 1897 do służby sądowej i był w zaborze austriackim kolejno sędzią, podprokuratorem, wreszcie prokuratorem przy Sądzie Okręgowym w Krakowie. We wskrzeszonej Ojczyźnie pozostaje nadal w służbie prokuratorskiej i pełni ją dalej w Krakowie aż do maja 1919 r., w którym to czasie delegowany zostaje do pełnienia służby w Prokuraturze Sądu Okręgowego w Cieszynie. Służbę tę, z razu jako zastępca prokuratora, następnie jako pełniący obowiązki kierownika Prokuratury, pełni do czerwca 1922, w którym to roku mianowany zostaje prokuratorem Sądu Okręgowego w Katowicach, zaś w październiku 1923 prokuratorem Sądu Apelacyjnego tamże. Na stanowisku tym pozostaje do stycznia 1929 r., w którym to czasie przechodzi po 32 latach służby na własną prośbę w stan spoczynku. Odznaczony krzyżem komandorskim orderu „Polski Odrodzonej”.

3) Dr Zygmunt Lewandowski, b. prokurator Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się w roku 1876 w Bochni, w Małopolsce Zachodniej, i tam ukończył szkołę średnią. Studia uniwersyteckie i aplikację sądową odbył w Krakowie, poczem, zamianowany w roku 1900 sędzią, przydzielony został do służby w Prokuraturze Sądu Okręgowego w Wadowicach. W roku 1907 zamianowany został zastępcą prokuratora w Rzeszowie, w roku 1909 przeniesiony z powrotem do Wadowic, a w roku 1913 przeniesiony do Prokuratury Okręgowej w Krakowie. Tam zamianowany w roku 1915 prokuratorem okręgowym ad personam, został w roku 1916 zamianowany prokuratorem okręgowym w Wadowicach i pozostał na tym stanowisku do października 1919 r. Oddany do dyspozycji władz sądowych organizujących się na ziemiach poniemieckich, przez pewien czas pracował w Ministerstwie b. dzielnicy pruskiej w Poznaniu. Następnie w styczniu 1920 r. zamianowany został zastępcą prokuratora Sądu Apelacyjnego w Toruniu, zaś w roku 1924 uzyskał nominację na sędziego Sądu Apelacyjnego w Toruniu. W roku 1926 objął stanowisko prokuratora Sądu Apelacyjnego w Toruniu. Przeniesiony w roku 1929 do Katowic na stanowisko prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach, pracował w tymże charakterze

Wiceprokuratorzy Sądu Apelacyjnego:

1. dr Adam Nowotny
2. Tadeusz Bartoszewicz
3. dr Władysław Klimczyk.

Kierownicy Sekretariatu Prokuratury:

1. Maksymilian Kruczkowski
2. Franciszek Słowik.

przez lat pięć, poczem z końcem 1934 r. przeniesiony został w stan spoczynku i zamianowany notariuszem w Katowicach. Odznaczony Komandorią orderu „Polonia Restituta” oraz Złotym Krzyżem Zasługi. Jest członkiem honorowym Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów Rzplitej Polskiej. + 4/12 1952 r. A. Staron

4) Śp. dr Marian Tokarski urodził się 1 kwietnia 1889 r. w miejscowości Posada Olchowska, powiat Sanok. Szkołę powszechną i gimnazjum ukończył w Jaśle. Prawo studiował we Lwowie a następnie w Krakowie. Stopień doktora praw uzyskał w roku 1919. Do sądownictwa wstąpił śp. dr Marian Tokarski w roku 1915 w krakowskim okręgu apelacyjnym. W styczniu 1920 r. po złożeniu egzaminu sędziowskiego został mianowany sędzią powiatowym w Jaśle. W maju 1924 przeszedł na stanowisko podprokuratora Sądu Okręgowego w Rzeszowie a następnie w Krakowie. W maju 1927 został śp. dr Marian Tokarski delegowany do Ministerstwa Sprawiedliwości, gdzie 30 września 1928 mianowany został radcą ministerialnym w V stopniu służb. w Ministerstwie Sprawiedliwości z przydziałem do Departamentu Ustawodawczego. W styczniu 1929 r. mianowany został śp. dr Marian Tokarski wiceprokuratorem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z równoczesnym utrzymaniem w mocy jego delegacji do czynności w Departamencie Ustawodawczym Ministerstwa Sprawiedliwości. Dnia 9 lipca 1929 r. mianowany został Prokuratorem Sądu Okręgowego w Katowicach. Dnia 1 listopada 1934 delegowany został śp. dr Marian Tokarski do pełnienia obowiązków Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Dnia 16 listopada 1934 mianowany został Prokuratorem Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Zmarł dnia 25 stycznia 1938 r.

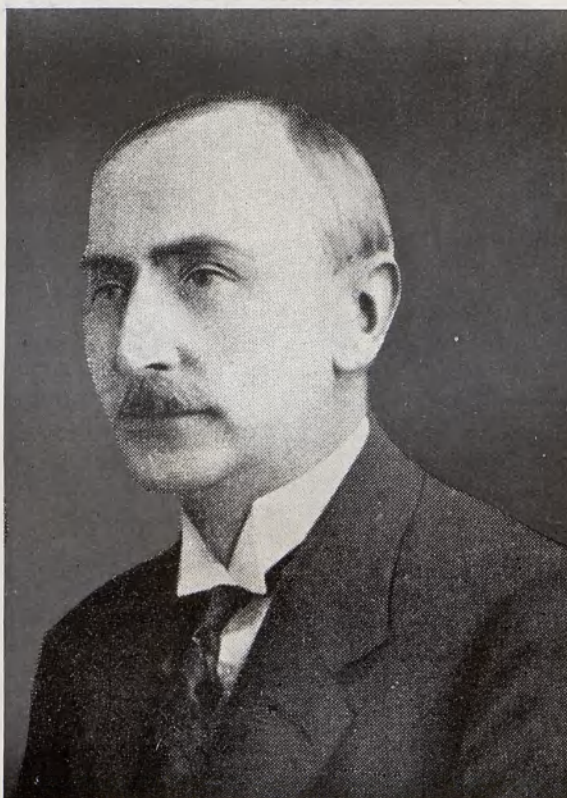
5) Dr Jan Kanty Tomasz Markowski, Prokurator Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się 17 września 1890 w Zatorze, pow. Wadowice. Gimnazjum ukończył w Rzeszowie 1908 r. Studia prawnicze odbył na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, następnie aż do wybuchu wojny w roku 1914 pracował jako koncypient adw. na praktyce sądowej. Od 1914—1922 r. brał czynny udział w wojnie światowej i polsko-bolszewickiej. Dnia 1 września 1922 mianowano go podprokuratorem Sądu Okręgowego w Łodzi. Od 1 lutego do 1 maja 1929 pełnił funkcje prokuratora Sądu Okręgowego w Lublinie, następnie od 1 maja 1929 do 31 grudnia 1932 urzędował jako prokurator Sądu Okręgowego w Łodzi. Od 1 stycznia 1933 do 10 maja 1938 zajmował stanowisko prokuratora Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Obecnie od maja 1938 r. pełni funkcje prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi za dzielność w służbie (1933), Komandorskim orderem „Odrodzenia Polski” (1937) oraz złotą odznaką LOPP-u i w r. 1938 po raz drugi Złotym Krzyżem Zasługi.

Ś. p. Teodor Prączyński
b. Prokurator Sądu Apelacyjnego
w Katowicach.

Dr Aleksander Rasp
b. Prokurator Sądu Apelacyjnego
w Katowicach.

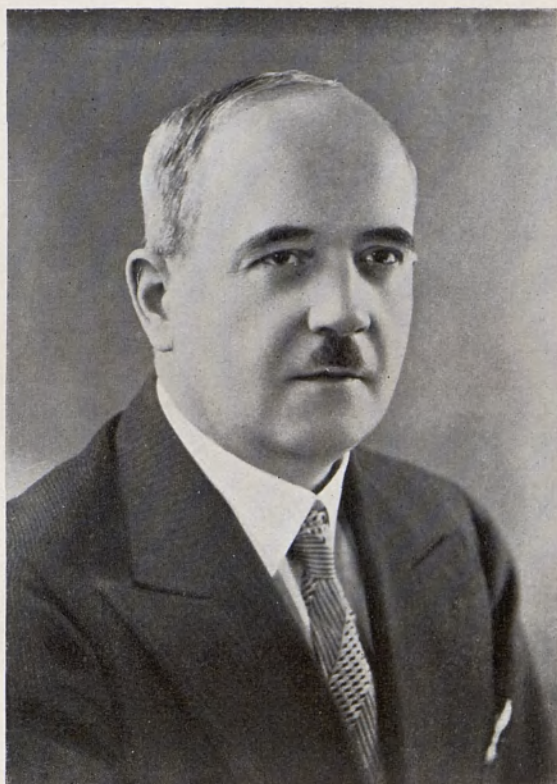
Dr Zygmunt Lewandowski
b. Prokurator Sądu Apelacyjnego
w Katowicach.

Ś. p. dr Marian Tokarski
Prokurator Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Dr Jan Tomasz Markowski
Prokurator Sądu Apelacyjnego
w Katowicach.

Jarosław Czarliński
b. zastępcą Prokuratora przy Sądzie Apelacyjnym
w Katowicach.

Wincenty Piechowicz

b. zastępca Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Dr Adam Nowotny
Wiceprokurator Sądu Apelacyjnego
w Katowicach.

**Zestawienie wpływów i obsady Prokuratury Sądu Apelacyjnego
w Katowicach.**

A. Wpływy:

Rok	Sprawy załatwione
1924	8048
1926	7779
1927	8188
1928	7581
1931	5370
1932	3929
1933	4028
1935	4598
1937	5788

6) Jarosław Czarliński, urodzony dnia 6 września 1888 w Bydgoszczy, ukończył tamże pruskie gimnazjum (klasyczne) i poświęcił się nauce prawa. Studia odbywał na uniwersytecie w Monachium, Genewie, Berlinie i Kilonii, gdzie dnia 11 lipca 1911 zdał pierwszy państwowy egzamin prawniczy (aplikancki). Pochodząc z rodziny znanej ze swej polskości, nie mógł praktyki sądowej odbywać w okolicach rodzinnych, lecz przydzielony został na aplikację do prowincji saskiej, gdzie go też zastała wojna światowa. Mianowany wojennym prokuratorem niemieckim dla zajętych przez Niemców części b. Królestwa Kongresowego, pełnił służbę w Kaliszu, a następnie w Turku. Po ustąpieniu wojsk niemieckich oddał w połowie listopada 1918 r. swój urząd w ręce obywatelstwa polskiego i wrócił do Poznania, gdzie uczestniczył w pierwszych naradach polskich prawników zaboru pruskiego. Następnie zastępował nieobecnego adwokata Polaka w Bydgoszczy, a po złożeniu polskiego egzaminu asesorskiego (sędziowskiego) w Poznaniu został mianowany asesorem sądowym i pracował w Ministerstwie byłej dzielnicy pruskiej w Poznaniu. Dekretem z dnia 27 grudnia 1919 r. mianowany został podprokuratorem przy Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy. Stopniowo też przejmował urząd ten oraz władzę więzienną z rąk pruskich. Telegramem z dnia 20 listopada 1920 r. delegowany został do Bytomia do pomocy Delegata Ministerstwa Sprawiedliwości przy Polskim Komisarzacie Plebiscytowym w Bytomiu. Postanowieniem Naczelnika Państwa z dnia 14 czerwca 1922 zamianowany został zastępcą Prokuratora przy Sądzie Apelacyjnym w Katowicach. Służbę wiceprokuratora Sądu Apelacyjnego pełnił aż do czerwca 1934, kiedy na skutek nominacji na prezesa Sądu Okręgowego w Ostrowie Wlkp. (dekretem Prezydenta Rzplitej z dnia 29 kwietnia 1934) objął nowe stanowisko. Postanowieniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października 1936 r. przeniesiony został na stanowisko Prezesa Sądu Okręgowego w Gdyni, które to obowiązki pełni do dnia dzisiejszego. Prezydent Rzeczypospolitej dekretem z dnia 3 maja 1928 nadał mu Krzyż Komandorski orderu „Polonia Restituta”.

B. Obsada:

Rok	Prokuratorzy	Urzednicy
1924	2	5
1926	2	5
1927	2	5
1928	2	5
1931	3	3
1932	3	3
1933	3	3
1935	3	3
1937	4	3

7) Wincenty Piechowicz, b. zastępcą prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się w roku 1886 w Iwkowej (woj. krakowskie). W latach 1914—1920 był sędzią w Krościenku nad Dunajcem, następnie podprokuratorem przy Sądzie Okręgowym w Nowym Sączu. Przeniesiony w roku 1923 do Katowic jako podprokurator, zostaje wiceprokuratorem Sądu Okręgowego w Katowicach. Przez pewien czas pełni obowiązki prokuratora tego Sądu aż do chwili nominacji na wiceprokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach. W latach 1935—1936 zajmuje stanowisko zastępcy prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach. W grudniu 1936 r. przechodzi w stan spoczynku i zostaje mianowany notariuszem w Chorzowie. Za zasługi na polu narodowym, społecznym i zawodowym odznaczono go złotym Krzyżem Zasługi.

8) Dr Adam Nowotny, wiceprokurator Sądu Apelacyjnego w Katowicach, urodził się w roku 1901 w Nowym Targu na Podhalu. Tam ukończył szkołę powszechną i gimnazjum. Prawo studiował w Krakowie. W roku 1924 uzyskał stopień doktora prawa. Aplikację sędziowską odbył w Krakowie, po czym w roku 1928 mianowany został podprokuratorem Sądu Okręgowego w Chorzowie a następnie w Katowicach. Wiceprokuratorem Sądu Okręgowego mianowany został w roku 1930 i w tym charakterze w latach 1931—1934 prowadził rejon spraw politycznych i spraw wyjątkowego znaczenia. W roku 1933 odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi. W 1934 r. mianowany został wiceprokuratorem Sądu Apelacyjnego w Katowicach. W roku 1936 ustanowiony został zastępcą Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Po śmierci Prokuratora Sądu Apelacyjnego dra Tokarskiego Minister Sprawiedliwości powierzył mu pełnienie obowiązków Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Obowiązki te pełnił przez okres 4 miesięcy, t. j. od 12 stycznia do 13 maja 1938 r.

III.

Sądy Okręgowe i Grodzkie należące do Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Sąd Apelacyjny w Katowicach jest tworem polskim. Także stworzenie sieci organizacyjnej podległych mu sądów niższych uważać należy za dzieło polskie, a to dlatego, że na terenie górnośląskim, przyznanym Polsce, nie przejęliśmy żadnego sądu wyższego typu.

Do śląskiego okręgu apelacyjnego należą dwa sądy okręgowe. Poniżej dajemy zestawienie Sądów Okręgowych wraz z Wydziałami Zamiejscowymi oraz Sądami Grodzkimi i Sądami Pracy należącymi do nich.

Sąd Apelacyjny w Katowicach.

I. Sąd Okręgowy w Katowicach:

1. a) Wydział Zamiejscowy Katowickiego Sądu Okręgowego w Chorzowie,
- b) Wydział Zamiejscowy Katowickiego Sądu Okręgowego w Rybniku,
- c) Wydział Zamiejscowy Katowickiego Sądu Okręgowego w Tarnowskich Górach.

2. Sąd Okręgowy w Katowicach obejmuje następujące sądy grodzkie:

- a) Sąd Grodzki w Katowicach,
- b) Sąd Grodzki w Chorzowie,
- c) Sąd Grodzki w Lublińcu,
- d) Sąd Grodzki w Mikołowie,
- e) Sąd Grodzki w Mysłowicach,
- f) Sąd Grodzki w Pszczynie,

- g) Sąd Grodzki w Rybniku,
- h) Sąd Grodzki w Rudzie,
- i) Sąd Grodzki w Tarnowskich Górach,
- j) Sąd Grodzki w Wodzisławiu,
- k) Sąd Grodzki w Żorach.

3. Sądy Pracy:

- a) Sąd Pracy w Katowicach,
- b) Sąd Pracy w Chorzowie,
- c) Sąd Pracy przy Sądzie Grodzkim w Tarnowskich Górach.

II. Sąd Okręgowy w Cieszynie¹⁵⁾ obejmuje:

1. Sądy Grodzkie:

- a) Sąd Grodzki w Cieszynie,
- b) Sąd Grodzki w Bielsku,
- c) Sąd Grodzki w Skoczowie,
- d) Sąd Grodzki w Strumieniu.

2. Sądy Pracy: Sąd Pracy w Bielsku.

A. Sąd Okręgowy w Katowicach,

stworzony w roku 1922, nie posiada, jak dotąd, własnego gmachu. Prezydium Sądu oraz wydziały cywilne mieszczą się w budynku, stanowiącym własność PKP przy ul. Dyrekcyjnej nr 1. Wydziały karne oraz handlowy znalazły tymczasowo miejsce w gmachu katowickiego Sądu Grodzkiego przy ul. Mikołowskiej 2.

Sąd Okręgowy w Katowicach obejmuje obszar górnośląskiej części województwa śląskiego (1.215.486 ludności).

W latach 1922—1938 w Sądzie Okręgowym w Katowicach urzędowali następujący prezesi, wiceprezesi i sędziowie:

Prezesi Sądu Okręgowego:

- 1. Konrad Węgrowski¹⁶⁾
- 2. Alfred Jossé
- 3. Kazimierz Wierzchowski.

¹⁵⁾ Zmiany, jakie zaszły w pierwszych dniach października 1938. uwzględniono w „Dodatku” str. 75.

¹⁶⁾ ŻYCIORYSY PREZESÓW SĄDU OKRĘGOWEGO W KATOWICACH:

1) Konrad Węgrowski urodził się w Rozdole, pow. Żydaczów, Małopolska Wschodnia, dnia 1 grudnia 1870. Uczęszczał do gimnazjum w Stryju i po złożeniu egzaminu dojrzałości zapisał się na wydział prawny Uniwersytetu

Konrad Węgrowski
b. Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach.

Alfred Jossé

b. Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach.

Kazimierz Wierzchowski
Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach.

Artur Kleski

Wiceprezes Sądu Okręgowego w Katowicach.

Dyrektorzy wzgl. wiceprezesi Sądu Okręgowego:

1. Kazimierz Sękowski	14. Artur Kleski
2. dr Ludwik Lipiński	15. Zdzisław Arzt
3. Stanisław Łyszkowski	16. dr Władysław Gregorczyk
4. Dominik Maciejewski	17. dr Józef Zemła
5. Stanisław Gawenda	18. Władysław Trznadel
6. Zygmunt Zdankiewicz	19. Eugeniusz Stodolak
7. Mieczysław Miszke	20. Tadeusz Pietrykowski
8. Jan Szymeczek	21. dr Rudolf Gawłowski
9. Adam Zmudziński	22. Franciszek Kociołek
10. Leopold Herlinger	23. dr Adam Stawarski
11. dr Tadeusz Papée	24. Ludwik Rompolt
12. Rudolf Radłowski	25. Kazimierz Gielniowski
13. Romuald Stobiecki	

Jana Kazimierza we Lwowie Po ukończeniu studiów prawniczych i po złożeniu trzech egzaminów państwowych wstąpił w r. 1897 do służby sądowej w okręgu apelacji lwowskiej. Następnie po odbyciu praktyki w charakterze auskultanta sądowego i po złożeniu egzaminu sędziowskiego pełnił służbę sędziego, a to: a) w charakterze adiunkta sądowego przy Sądach Grodzkich w Wojniłowiu, Kosowie i Potoku Złotym; b) w charakterze sędziego powiatowego przy Sądzie Grodzkim w Tyśmienicy; c) w charakterze naczelnika Sądu Grodzkiego w Mikołajowie nad Dniestrem; d) w charakterze radcy Sądu Krajowego przy Sądzie Okręgowym w Stanisławowie. W czerwcu 1922 r. został zamianowany Prezesem Sądu Okręgowego w Katowicach i na tym stanowisku pozostał do 31 stycznia 1930 r. Z tym dniem na własną prośbę został przeniesiony w stan spoczynku i mianowany notariuszem w Rybniku.

2) Alfred Jossé, urodz. dnia 11 stycznia 1895 w Krakowie, gdzie ukończył szkołę średnią i Wydział prawa i administracji na Uniwersytecie Jagiellońskim. W dniu 24 czerwca 1898 wstąpił na praktykę sądową a w dniu 23 sierpnia 1898 zamianowany został auskultantem sądowym. Po złożeniu egzaminu sędziowskiego zamianowany został adiunktem sądowym przy Sądzie Okr. w Dobczycach, zaś w dniu 15 lutego 1910 zamianowany został zastępcą Prokuratora Państwa przy Sądzie Okręgowym w Tamowie. W dniu 9 lutego 1916 przeniesiony został na stanowisko zastępcy prokuratora przy Sądzie Krajowym w Krakowie. W dniu 30 marca 1918 zamianowany został Prokuratorem Państwa w VII randze służbowej przy Sądzie Krajowym w Krakowie. W dniu 15 października 1919 r. przeniesiony został do służby w Wielkopolsce, a w dniu 4 grudnia 1919 wysłano go przez Departament Sprawiedliwości w Poznaniu do Bydgoszczy w charakterze delegata, celem przygotowania objęcia tamtejszej prokuratury i więzienia sądowego, oraz więzień w Koronowie i Fordonie. Dekretem Naczelnika Państwa z dnia 20 grudnia 1919 mianowany został prokuratorem przy Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy, zaś postanowieniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 października 1924 zamianowany został wiceprokuratorem przy Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu. Dekretem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1932 zamianowany został Prezesem Sądu Okręgowego w Katowicach. Po ukończeniu 35 lat służby państwowej przeniesiony został w stan spoczynku, zaś postanowieniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 maja 1933 zamianowany

Sędziowie Sądu Okręgowego:

1. Karol Gerschel	16. Bronisław Podolecki
2. Michał Wygoda	17. Benedykt Wagner
3. Wincenty Dyrz	18. Edmund Borodziec
4. dr Józef Chlebek	19. dr Franciszek Ziółkiewicz
5. Adolf v. Hueck	20. dr Józef Brągiel
6. Leon Warmcki	21. dr Józef Pisarek
7. Władysław Augustyński	22. Stefan Hankiewicz
8. Jan Oleksy	23. dr Ignacy Żagan
9. Józef Kisielewski	24. Bolesław Mellerowicz
10. Stanisław Dąbrowski	25. Henryk Horski
11. Zygmunt Kerekjarto	26. dr Eugeniusz Kral
12. dr Stanisław Gronowski	27. dr Stanisław Scheuring
13. Kazimierz Zienkiewicz	28. dr Jan Tracz
14. dr Tadeusz Niwiński	29. dr Karol Hamerski
15. dr Władysław Bartmański	30. Ludwik Waniek

został notariuszem w Krościenku nad Dunajcem. Reskryptem Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 9 grudnia 1933 przeniesiony został na stanowisko notariusza w Limanowej, które do dziś dnia zajmuje.

3) Kazimierz Adam Korczak-Wierzchowski, urodził się w r. 1884. Gimnazjum ukończył w Samborze a studia uniwersyteckie we Lwowie. W roku 1909 wstąpił do służby sądowej i odbywał aplikację w Sądzie Powiatowym w Krośnie i w Sądzie Okręgowym w Jasle. Dnia 12 maja 1912 został zamianowany sędzią w Bieczu. Podczas wielkiej wojny powołany został w roku 1915 do służby zarządu wojskowego okupowanych obszarów Królestwa Polskiego i przydzielony został do sądu wojskowego komendy obwodowej w Puławach. Tu pełnił obowiązki sędziego pokoju miasta Puław, oraz zajęty był organizacją sądownictwa w powiecie. Dnia 1 września 1917 na wezwanie Rady Regencyjnej przeszedł do sądownictwa polskiego, obejmując stanowisko sędziego pokoju miasta Puław. W roku 1919 oprócz powyższego stanowiska pełnił obowiązki prezesa Komisji Szacunkowej Miejscowej na powiat puławski. Zorganizował ten urząd i przeprowadził prace szacunkowe w powiecie bardzo zniszczonym przez wojnę. Od roku 1920 był delegatem Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Warszawie przy powiatowej Komisji Odbudowy gospodarstw zniszczonych wojną, oraz wiceprezesem Powiatowej Komisji Reformy Rolnej. Po odbyciu praktyki w Sądzie Powiatowym w Gnieźnie powołany został w maju 1922 do służby sądowej na Górnym Śląsku i objął stanowisko naczelnika Sądu Powiatowego w Mikołowie. W roku 1927 został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi. W roku 1932 pełnił obowiązki naczelnika Sądu Powiatowego w Katowicach, a następnie został mianowany sędzią Sądu Apelacyjnego w Katowicach. W roku 1933 w sierpniu objął stanowisko prezesa Sądu Okręgowego, na którym to stanowisku odznaczony został w r. 1937 komandorią orderu „Polski Odrodzonej”.

4) Artur Kleski, wiceprezes Sądu Okręgowego w Katowicach, urodził się 31 marca 1885 r. w Czerniowcach na Bukowinie. Studia prawnicze odbył na uniwersytetach w Czerniowcach i Wiedniu. W roku 1909 wstępuje do służby sądowej w charakterze aplikanta przy Sądzie Okręgowym w Czerniowcach. Po

31. dr Stanisław Kipta	47. dr Józef Nitribitt
32. Jan Kowalski	48. dr Konrad Górka
33. Józef Lipka	49. Mieczysław Janicki
34. Eugeniusz Liniewicz	50. dr Mieczysław Bernacki
35. Seweryn Lorych	51. dr Tadeusz Popławski
36. dr Otton Alwin	52. Józef Broy
37. Seweryn Kałamajski	53. Franciszek Kalandyk
38. Ignacy Szczęk	54. Otton Kaucki
39. dr Franciszek Głowacki	55. dr Ludwik Mansch
40. Edward Lehnert	56. Władysław Habdank- Białobrzski
41. dr Julian Zinkow	57. dr Edward Maćkow
42. dr Rudolf Gawłowski	58. Ludwik Rompolt
43. Stefan Kurlus	59. Roman Zdankiewicz
44. dr Paweł Szybiak	60. dr Jan Krupiński
45. Władysław Herwy	61. Wacław Stankiewicz
46. dr Jerzy Badura	

Sędziowie grodzcy i asesorowie, delegowani do Sądu Okręgowego w Katowicach:

1. Tadeusz Karczewski	8. dr Karol Bączek
2. Bogusław Staszak	9. dr Marian Czapla
3. Edmund Kurpisz	10. Karol Polaczek
4. Józef Witczak	11. Witold Zarzycki
5. dr Mieczysław Kanarek	12. Erwin Koniarek
6. dr Stanisław Dawidowski	13. Edward Snop
7. dr Mieczysław Patek	14. dr Karol Kramarczyk

złożeniu egzaminu sędziowskiego mianowano go w r. 1912 sędzią Sądu Powiatowego w Sadogórze. W roku 1913 opuszcza służbę sędziowską i przechodzi do Ministerstwa Komunikacji w Wiedniu, gdzie w r. 1916 mianowany zostaje wice-sekretarzem ministerialnym. Po upadku Austrii zgłasza się w r. 1918 do służby w sądownictwie polskim. Początkowo powołany do prezydium Sądu Apelacyjnego we Lwowie, zajmuje kolejno stanowiska sędziego okręgowego we Lwowie, sędziego śledczego we Lwowie oraz sędziego okręgowego w Bydgoszczy. Po objęciu Górnego Śląska przez Polskę delegowany zostaje do objęcia Sądu w Chorzowie. Pełni przejściowo obowiązki przewodniczącego Wydziału Zamiejscowego w Tarn. Górach, poczem powraca w charakterze sędziego okręgowego do Chorzowa. Od r. 1932 jest wiceprezesem Sądu Okręgowego w Katowicach i przewodniczącym Wydziału Zamiejscowego tegoż Sądu w Chorzowie. Bierze bardzo żywy udział w życiu społecznym, zasiadając w zarządach różnych organizacji. Przez szereg lat był prezesem Oddziału Śląskiego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów. M. i. jest prezesem obwodu chorzowskiego Ligi Morskiej i Kolonialnej. W roku 1936 odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi i medalem 15-lecia Odzyskania Morza.

15. Feliks Bocheński	23. Władysław Müller
16. Ignacy Grabski	24. Eugeniusz Derczyński
17. Karol Wystrychowski	25. Franciszek Stachowski
18. dr Jerzy Zdankiewicz	26. Stefan Sianina
19. Wincenty Prus	27. Wilhelm Król
20. Waclaw Stankiewicz	28. Joachim Kaiser
21. Marian Bogaczewski	29. Bogdan Sulerzyski
22. Engelbert Niklas	

Jako sekretarze prezydialni Sądu Okr. w Katowicach urzędowali:

1. Karol Gadlec
2. Franciszek Hedeszyński
3. Władysław Trzemżański.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Okręgowego w Katowicach.

A. Wpływy:

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne
1925	8 493	2 920
1928	7 752	2 485
1930	7 992	4 879
1932	8 526	5 751
1933	10 970	7 205
1934	9 073	9 538
1935	8 894	8 799
1936	9 286	10 771
1937	10 363	12 725

B. Obsada Sądu Okręgowego w Katowicach:

Rok	Sędziowie	Urzednicy sądowi	Woźni
1925	16	27	6
1928	22	36	7
1930	23	48	8
1932	25	50	12
1935	26	56	10
1936	27	56	10
1937	29	56	9

1. a) Wydział zamiejscowy Katowickiego Sądu
Okręgowego w Chorzowie

utworzony został w roku 1922. Od roku 1922 do 1938 urzędowali
w tymże wydziale następujący dyrektorzy, wiceprezesi oraz sędziowie:

1. Adam Żmudziński	21. Jan Stawski
2. Antoni Ostrowski	22. Franciszek Wende
3. Artur Kleski	23. Bronisław Polski
4. Henryk Damm	24. Zygfryd Synoradzki
5. Ludomir Gina	25. dr Stanisław Scheuring
6. dr Ignacy Żagan	26. dr Otmar Link
7. Benedykt Wagner	27. Marian Hołoga
8. dr Stanisław Gronowski	28. dr Eugeniusz Kral
9. dr Adam Stawarski	29. Teodor Bartuś
10. Józef Broy	30. dr Stanisław Kwieciński
11. dr Rudolf Gawłowski	31. dr Józef Maskuliński
12. dr Edward Maćkow	32. Józef Lipka
13. Paweł Kałuża	33. dr Władysław Grabowski
14. Hieronim Prauziński	34. dr Zygmunt Kuliński
15. Juliusz Wilusz	35. Jan Matejczyk
16. Stanisław Dąbrowski	36. dr Marian Zięba
17. Wincenty Spaltenstein	37. Feliks Kurcz
18. Jan Jaworowski	38. Jan Raykowski
19. Ignacy Lesz	39. Paweł Kałuża
20. Gustaw Santarius	40. dr Karol Kramarczyk

Kierownik Sekretariatu Wydziału Zamiejscowego: Wilhelm Polak.

Zestawienie wpływów i obsady
Wydziału Zamiejscowego S. O. w Chorzowie.

A. Wpływy:

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne
1924	—	2148
1926	—	1511
1929	—	1589
1932	—	3009

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne
1933	—	2956
1934	—	3285
1935	—	3310
1936	—	3621
1937	—	3219

B. Obsada Wydziału Zamiejscowego S. O. w Chorzowie:

Rok	Sędziowie	Urzednicy sądowi	Wozni
1924	3	5	1
1926	4	4	1
1929	4	5	1
1932	4	5	2
1933	4	5	2
1935	4	6	2
1936	4	6	2
1937	4	4	2

b) Wydział Zamiejscowy Katowickiego Sądu Okręgowego w Rybniku

utworzony został w roku 1922. Od roku 1922 do 1938 urzędowali w tymże Wydziale następujący dyrektorzy, wiceprezesi względnie sędziowie:

1. Stanisław Lesser	12. Bogusław Staszak
2. Eugeniusz Stodolak	13. dr Jerzy Badura
3. Mieczysław Nodzyński	14. dr Adam Stawarski
4. Ludwik Rompolt	15. dr Józef Nitribitt
5. Józef Broy	16. Alfons Kuszka
6. Jan Mazurkiewicz	17. Adam Synoradzki
7. Franciszek Kociołek	18. Paweł Kałuża
8. Tadeusz Adamski	19. Benedykt Draczyński
9. Józef Kisielewski	20. Alfons Patka
10. Jan Jamrozik	21. Karol Polaczek
11. Jan Bonczkowicz	22. Stefan Ślanina

Kierownik Sekretariatu Wydziału Zamiejscowego: Gustaw Kubica.

**Zestawienie wpływów i obsady
Wydziału Zamiejscowego SO w Rybniku.**

A. Wpływy:

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne
1924	—	687
1926	—	623
1929	265	1045
1932	771	1209
1933	725	1541
1934	602	1909
1935	660	2206
1936	749	1826
1937	828	1958

B. Obsada Wydziału Zamiejscowego SO w Rybniku:

Rok	Sędziowie	Urzednicy sądowi
1924	2	2
1926	2	2
1929	2	3
1932	2	4
1933	2	4
1935	2	5
1936	2	5
1937	3	5

**c) Wydział Zamiejscowy Katowickiego Sądu
Okręgowego w Tarnowskich Górach**

utworzony został w roku 1922. Od roku 1922 do 1938 urzędowali
w tymże wydziale następujący wiceprezesi wzgl. sędziowie:

1. Artur Kleski	5. Jan Wojciechowski
2. Jan Zawistowski	6. Maksymilian Ładyżyński
3. dr Leopold Herlinger	7. Franciszek Kociołek
4. Ludwik Rompolt	8. Tadeusz Adamski

9. dr Adam Stawarski	17. Józef Smyczyński
10. dr Ignacy Salomon	18. Cyryl Cymbrowski
11. Mieczysław Lniski	19. Wiktor Kozłowski
12. Marcei Klimontowski	20. Józef Czok
13. Jan Podkowiak	21. Stefan Urbanowicz
14. Edmund Borodziec	22. Karol Kaźmierowski
15. dr Henryk Blachnik	23. Piotr Szulc
16. Józef Maskuliński	24. Józef Mozdanowski

Kierownik Sekretariatu Wydz. Zam.: Sylwester Szurma.

Zestawienie wpływów i obsady
Wydziału Zamiejscowego SO w Tarnowskich Górach.

A. Wpływy:

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne
1924	—	739
1926	—	650
1929	225	811
1932	498	1212
1933	674	1743
1934	632	2319
1935	540	2046
1936	678	2473
1937	513	2051

B. Obsada Wydz. Zam. SO w Tarnowskich Górach:

Rok	Sędziowie	Urzednicy sądowi
1924	1	2
1926	2	2
1929	2	2
1932	2	3
1933	2	3
1935	2	4
1936	2	4
1937	4	4

Gmach Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Sąd Okręgowy (Wydział Karny) i Sąd Grodzki w Katowicach

Sąd Okręgowy w Cieszynie.

2. Sądy grodzkie należące do Sądu Okręgowego w Katowicach.

Sądy grodzkie należące obecnie do Sądu Okręgowego w Katowicach zostały utworzone w roku 1878, równocześnie z wejściem w życie niemieckiej ustawy o ustroju sądownictwa z 27. I. 1877 (Deutsches Gerichtsverfassungsgesetz). Zgodnie z ustawą z 4 marca 1878 (Gesetz betreffend die Errichtung der Oberlandesgerichte und der Landgerichte, Gesetzsammlung für die Kgl. Preuss. Staaten Nr 12/1878) powiaty Tarnowskie Góry i Katowice należały do Sądu Okręgowego w Bytomiu (Landgericht Beuthen), powiat pszczyński do Sądu Okręgowego w Gliwicach (Landgericht Gleiwitz), powiat lubliniecki do Sądu Okręgowego w Opolu (Landgericht Oppeln), a powiat rybnicki do Sądu Okręgowego w Raciborzu (Landgericht Ratibor).

Rozporządzeniem z 26 czerwca 1878 (Verordnung betreffend die Errichtung der Amtsgerichte, Gesetzsammlung für die Kgl. Preuss. Staaten Nr 25 ex 1878) utworzono w obrębie Sądu Okręgowego w Bytomiu Sądy Grodzkie (Amtsgerichte) w Katowicach, Królewskiej Hucie (Chorzowie), Mysłowicach i Tarnowskich Górach; w obrębie Sądu Okręgowego w Opolu Sąd Grodzki (Amtsgericht) w Lublińcu; w obrębie Sądu Okręgowego w Raciborzu Sądy Grodzkie (Amtsgerichte) w Wodzisławiu, Rybniku i Żorach; w obrębie Sądu Okręgowego w Gliwicach Sądy Grodzkie (Amtsgerichte) w Mikołowie i w Pszczynie.

Sąd Grodzki w Rudzie został utworzony za czasów polskich w roku 1922.

a) Sąd Grodzki w Katowicach

istnieje od roku 1878. Należał dawniej do Sądu Okręgowego w Bytomiu (Landgericht Beuthen). Do Sądu Grodzkiego w Katowicach należą obecnie miasta Katowice i Siemianowice, oraz gminy: Bańgów, Bykowina, Bytków, Halemba, Kłodnica, Kochłowice, Michałkowice, Nowa Wieś, Przełajka, Wełnowiec.

Od chwili przejęcia Sądu przez władze polskie (1922) aż do roku 1938 urzędowali w tymże Sądzie następujący sędziowie i asesorzy:

1. dr Jan Zgórnjak	33. Seweryn Lorych
2. Władysław Augustyński	34. Adam Synoradzki
3. Leon Warmski	35. Paweł Kopocz
4. dr Władysław Pasternak	36. dr Jan Tracz
5. Jan Oleksy	37. Robert Skop
6. dr Eugeniusz Kamiński	38. dr Józef Drabczyk
7. dr Włodzimierz Dąbrowski	39. dr Józef Pisarek
8. dr Józef Chlebek	40. Stanisław Druks
9. dr Ludwik Lipiński	41. Henryk Horski
10. Jan Szymeczek	42. Marian Hołoga
11. dr Adam Zechenter	43. Józef Lipka
12. Wincenty Dyrz	44. Kazimierz Krykowski
13. dr Maksymilian Maiss	45. dr Ludwik Waniek
14. Romuald Stobiecki	46. dr Józef Brągiel
15. dr Tadeusz Gałkiewicz	47. dr Julian Zinkow
16. dr Leopold Zawilski	48. Zdzisław Tomaszewski
17. Kazimierz Krok	49. dr Stanisław Banaszak
18. dr Franciszek Filipek	50. dr Franciszek Mazurkiewicz
19. Edward Reszka	
20. Jerzy Grzbielok	51. dr Stanisław Scheuring
21. dr Jan Baj	52. Kazimierz Wierzchowski
22. Stanisław Szkudlarz	53. dr Antoni Horawa
23. Józef Kisielewski	54. Władysław Czerkiewicz
24. dr Franciszek Ziołkiewicz	55. Teodor Bartuś
25. Ignacy Lesz	56. dr Edward Schmidt
26. Edmund Borodziec	57. Tadeusz Rolecki
27. dr Stanisław Piątek	58. dr Józef Nitribitt
28. Kazimierz Neuman	59. Franciszek Kaniewski
29. dr Otton Alwin	60. Stanisław Malec
30. dr Ignacy Żagan	61. Marian Krupski
31. dr Karol Stach	62. Jan Kowalski
32. dr Władysław Adam	63. dr Franciszek Głowacki

64. Antoni Moszkowski	95. Mieczysław Lniski
65. Jerzy Lewandowicz	96. dr Karol Bączek
66. Jan Klyczka	97. dr Edward Maćkow
67. Alfons Kuszka	98. Stefan Hanik
68. Władysław Zielewski	99. dr Włodzimierz Hanczakow-
69. dr Władysław Nieć	100. Artur Wencel [ski,
70. Teodor Glensk	101. Władysław Leyko
71. Ignacy Grabski	102. Hilary Urban
72. Władysław Herwy	103. Tadeusz Hof
73. dr Jerzy Stofa	104. Władysław Brągiel
74. dr Tadeusz Popławski	105. Roman Przybysławski
75. Antoni Klejnot	106. Józef Skiba
76. Roman Zdankiewicz	107. Bolesław Gajkiewicz
77. Marian Strzelczyk	108. Józef Breguła
78. dr Norbert Magzamen	109. Adam Zozak
79. dr Marian Czapla	110. dr Ludwik Frenzl
80. Stefan Puciata	111. dr Mieczysław Patek
81. Marcei Gwóźdź	112. Jan Raykowski
82. Karol Wystrychowski	113. dr Tadeusz Bugajski
83. Józef Mozdzanowski	114. Wojciech Pniak
84. Wacław Stankiewicz	115. Marian Kociołek
85. dr Jan Krupiński	116. Józef Krzyżagórski
86. Franciszek Pytel	117. Rościsław Chrzanowski
87. Wanda Nitsch	118. Stanisław Turyczyn
88. Władysław Jamioł	119. dr Jan Dobrowolski
89. dr Stanisław Dawidowski	120. Witold Trzciński
90. Karol Polaczek	121. Piotr Olejak
91. dr Jarosław Fiuczek	122. Eugeniusz Derczyński
92. dr Jerzy Zdankiewicz	123. Erwin Koniarek
93. Witold Zarzycki	124. Wacław De Laveaux
94. Emil Dudek	125. Zbigniew Jabłoński

Funkcje I sekretarza pełni kierownik Sekretariatu Mikołaj Piórko.

**Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego
w Katowicach za czas od 1913—1937.**

A. Sprawy zawiste:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	25 759	11 613	54 317
1926	20 371	8 404	44 749
1927	20 376	7 813	45 769
1928	29 950	6 626	59 298
1929	50 288	9 267	80 359
1930	67 630	19 995	112 826
1931	70 263	33 304	129 729
1932	57 514	19 689	103 392
1935	25 091	19 804	63 628
1936	28 670	17 614	63 459
1937	29 366	14 960	67 227

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Katowicach:

Rok	Sędziowie	Urzędnicy	Komornicy	Woźni
1913	17	77	10	12
1930	15	70	9	14
1931	15	68	10	14
1932	15	65	10	12
1935	15	61	9	13
1936	15	61	8	13
1937	17	62	8	13

b) Sąd Grodzki w Chorzowie.

Istniał już za czasów zaborczych (w Królewskiej Hucie od roku 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Bytomiu (Landgericht Beuthen). Do Sądu Grodzkiego w Chorzowie należą: miasto Chorzów i gminy: Maciejkowice (pow. katowicki) oraz Brzeziny Śl.,

Brzozowice-Kamień, Chropaczów, Lipiny, Łagiewniki, Nowy Bytom, Świętochłowice, Wielka Dąbrówka, Wielkie Hajduki (powiat Świętochłowice).

Od roku 1922 aż do 1938 urzędowali w tymże Sądzie następujący sędziowie i asesory:

Sędziowie i asesory:

1. dr Kazimierz Jaworowski	33. dr Mieczysław Kanarek
2. dr Ignacy Żagan	34. dr Edward Pitra
3. Stanisław Dąbrowski	35. dr Stanisław Scheuring
4. Wincenty Spaltenstein	36. dr Otmar Link
5. Ignacy Lesz	37. Marian Hołoga
6. Karol Gutkowski	38. dr Franciszek Głowacki
7. dr Alfred Kościński	39. Józef Krzywoń
8. Benedykt Wagner	40. dr Franciszek Mazurkiewicz
9. dr Władysław Tempka	41. Teodor Bartuś
10. Henryk Damm	42. Józef Dyrgała
11. dr Stanisław Druks	43. dr Rudolf Gawłowski
12. dr Teofil Tomicki	44. dr Tadeusz Popławski
13. dr Stanisław Hul	45. dr Antoni Horawa
14. dr Jan Wilusz	46. Walenty Pientka
15. Stanisław Szkudlarz	47. Marian Zięba
16. Jan Stawski	48. Feliks Kurcz
17. Gustaw Santarius	49. Jan Matejczyk
18. Franciszek Wende	50. Zygmunt Kubliński
19. Bronisław Polski	51. dr Adam Kuliński
20. Tadeusz Karczewski	52. Wincenty Prus
21. dr Stanisław Gronowski	53. Ludwik Mansch
22. dr Eugeniusz Kral	54. Józef Duraj
23. dr Stanisław Kwieciński	55. Adam Gajda
24. Józef Maskuliński	56. Edward Maćkow
25. Stanisław Wędrychowicz	57. Feliks Bocheński
26. Adam Synoradzki	58. Jan Raykowski
27. Józef Lipka	59. dr Mieczysław Patek
28. Edmund Kurpisz	60. Julian Dombek
29. Bolesław Szczeń	61. Witold Trzeciński
30. Robert Skop	62. Bernard Piecha
31. dr Egeniusz Klich	63. Paweł Kałuża
32. Władysław Grabowski	64. dr Karol Kramarczyk

65. Alfons Kuszka	81. Franciszek Kalandyk
66. Józef Skiba	82. Ignacy Grabski
67. Stanisław Misky	83. Wacław Stankiewicz
68. Wojciech Pniak	84. Czesław Wasilkowski
69. Józef Krzyżagórski	85. dr Stanisław Malec
70. dr Jan Dobrowolski	86. Stefan Puciata
71. Marian Kośmider	87. Hilary Urban
72. Adam Zoszak	88. Alfons Patka
73. Mieczysław Jeske	89. Władysław Jamioł
74. Mikołaj Kosała	90. Włodzimierz Kazimierczak
75. Władysław Guzy	91. dr Karol Bączek
76. Ignacy Wierusz	92. Andrzej Różański
77. Tadeusz Szaliński	93. Marian Bogaczewski
78. Paweł Kopocz	94. Juliusz Nowostawski
79. Karol Gutkowski	95. Paweł Stelzer.
80. Kazimierz Krykowski	

Funkcje I sekretarza pełni kierownik Sekretariatu Marcin Dec.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego
w Chorzowie za czas od 1913—1937.

A. Sprawy zawisłe:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	14 648	11 927	36 362
1926	13 258	7 937	36 434
1927	15 358	9 203	39 783
1928	20 958	6 422	46 881
1929	28 578	8 263	55 718
1930	40 236	24 885	79 758
1931	42 086	22 099	88 833
1932	28 427	27 940	78 372
1935	16 476	12 898	51 786
1936	18 855	12 299	47 088
1937	23 059	10 938	56 353

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Chorzowie:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Woźni
1913	11	57	7	7
1930	13	53	7	9
1931	13	50	8	9
1932	13	48	8	8
1935	12	38	7	8
1936	12	38	7	8
1937	12	38	6	8

c) Sąd Grodzki w Lublińcu.

Istniał już za czasów zaborczych (r. 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Opolu (Landgericht Oppeln). Do Sądu Grodzkiego w Lublińcu należą miasta: Lubliniec i Woźniki, oraz gminy: Babienica, Boronów, Brusiek, Chwostek, Cieszowa, Dębowa Góra, Dralin, Droniowice, Droniowiczki, Glinica, Hadra, Harbułtowice, Jawornica, Kalety, Kalina, Kamienica, Kochanowice, Kochcice, Kokotek, Koszęcin, Kośmidry, Ligota Woźnicka, Lisowice, Lisów, Lubecko, Lubsza Śląska, Łągiewniki Wielkie, Olszyna, Pawonków, Piasek, Psary, Rusinowice, Sadów, Solarnia, Steblów, Strzebin, Strzebińska Kolonia, Wierzbie, Wymysłacz i Zielona (pow. lubliniecki).

Od roku 1922 aż do 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Władysław Trznadel	9. Józef Breguła
2. dr Eugeniusz Kral	10. Jan Kłosok
3. dr Stanisław Kwieciński	11. dr Ignacy Salomon
4. dr Edward Schmidt	12. Roman Przybyłowski
5. Józef Broy	13. Roman Michałek
6. dr Paweł Szybiak	14. Marian Mikołajewski
7. dr Jerzy Zawilski	15. Tadeusz Konieczko
8. Karol Kazimierowski	16. Jan Kaczmarek.

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Józef Gryt.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego
w Lublińcu za czas od 1913—1937.

A. Sprawy zawisłe:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	3 170	1 458	9 693
1926	2 044	5 661	11 871
1927	1 537	2 384	8 536
1928	2 115	1 418	8 256
1929	2 912	1 503	8 822
1930	4 224	3 233	12 711
1931	5 327	3 457	14 309
1932	3 542	3 316	11 403
1935	2 093	2 558	8 336
1936	2 276	2 117	9 882
1937	2 106	2 770	10 181

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Lublińcu:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Woźni
1913	4	15	2	2
1930	3	12	1	3
1931	3	10	1	3
1932	3	9	1	3
1935	3	10	2	3
1936	3	10	1	3
1937	3	10	1	3

d) Sąd Grodzki w Mysłowicach.

Istniał już za czasów zaborczych (r. 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Bytomiu (Landgericht Beuthen).

Do Sądu Grodzkiego w Mysłowicach należą miasto Mysłowice i gminy: Brzezinka, Brzęczkowice, Dąbrówka Mała, Janów, Szopienice (pow. katowicki), Bieruń Nowy, Chełm, Czarnuchowice, Dzień-

kowice, Gać, Goławice, Imielin, Kopciowice, Kosztowy, Krasowy, Ścierń i Wesola (pow. pszczyński).

Od roku 1922 do 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Karol Kostka	15. Marian Kośmider
2. Stefan Hankiewicz	16. Emil Dudek
3. Otton Kaucki	17. Edward Koenner +
4. Alfons Laskowski	18. Rościsław Chrzanowski +
5. dr Stanisław Piątek	19. dr Tadeusz Bugayski
6. dr Otton Alwin	20. Henryk Modzelewski
7. Eugeniusz Liniewicz	21. Roman Michałek
8. Stefan Radajewski	22. Józef Skiba
9. dr Emil Motyka	23. dr Jerzy Zdankiewicz
10. Władysław Trznadel	24. Juliusz Baliński
11. Jerzy Lewandowicz	25. Tadeusz Kachnikiewicz
12. Feliks Bocheński	26. Aleksander Lipiński
13. Włodzimierz Hanczakow-	27. Tadeusz Wyrobek
14. dr Konrad Górka [ski	28. Henryk Vincenz

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Jan Kloska.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego
w Mysłowicach.

A. Sprawy zawisłe:

Rok	Cywilne	Karno	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	8 448	5 146	19 670
1926	5 422	3 009	16 006
1927	7 170	3 093	19 715
1928	8 376	2 414	19 888
1929	10 254	2 650	22 863
1930	12 643	6 728	29 900
1931	14 322	7 249	34 409
1932	10 959	7 787	28 399
1935	5 950	6 493	20 719
1936	7 066	4 831	18 565
1937	7 970	4 855	21 982

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Mysłowicach:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Woźni
1913	8	33	4	4
1930	5	21	3	4
1931	5	18	3	4
1932	5	18	3	3
1935	5	21	3	3
1936	5	21	2	3
1937	5	19	2	3

e) Sąd Grodzki w Mikołowie.

Instniał już za czasów zaborczych (r. 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Gliwicach (Landgericht Gleiwitz).

Do Sądu Grodzkiego w Mikołowie należą: miasto Mikołów i gminy Borowa Wieś, Gardawice, Gostyń, Łaziska Dolne, Łaziska Górne, Łaziska Średnie, Mokre, Murcki, Ormontowice, Orzesze, Panewnik, Paniowy, Piotrowice, Podlesie, Stara Kuźnia, Śmiłowice, Tychy, Wilkowyje, Wyry, Zarzecze, Zawada i Zawisz (powiat pszczyński), oraz gminy Bujaków, Chudów i Paniówki (powiat rybnicki).

Od roku 1922 aż do roku 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Kazimierz Wierzchowski	11. Benedykt Draczyński
2. Edward Śliwa †	12. Stefan Hanik †
3. Włodzimierz Świstun †	13. Witold Krotoski
4. dr Józef Zemła †	14. Seweryn Udziela †
5. Edward Lehnert	15. dr Adam Dobrowolski
6. Jerzy Stofa	16. Henryk Vincenz
7. Marian Czapla †	17. Michał Frankenberg
8. Walenty Niemiec †	18. Tadeusz Gdowski
9. Józef Mierzwa	19. Edward Laskowski
10. Roman Przybysławski	

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Alojzy Hartlik.

**Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego
w Mikołowie.**

A. Sprawy zawisłe:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	5 921	2 081	13 744
1926	2 696	1 844	10 432
1927	3 248	2 198	11 547
1928	3 644	1 712	13 943
1929	4 239	1 966	15 380
1930	6 429	3 175	21 069
1931	9 620	6 975	27 580
1932	6 680	7 031	22 578
1935	4 292	5 682	17 711
1936	5 772	5 350	19 198
1937	6 691	5 388	24 376

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Mikołowie:

Rok	Sędziowie	Urzędnicy	Komornicy	Woźni
1913	5	18	3	2
1930	3	14	2	3
1931	3	13	2	3
1932	3	13	2	3
1935	3	12	2	3
1936	3	12	2	3
1937	4	13	2	3

f) Sąd Grodzki w Pszczynie.

Istniał już za czasów zaborczych (r. 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Gliwicach (Landgericht Gleiwitz).

Do Sądu Grodzkiego w Pszczynie należą: miasta Bieruń Stary i Pszczyna, oraz gminy Bijasowice, Bojszowy, Bojszowy Nowe, Brzeźce, Cielmice, Ćwiklice, Czarków, Frydek, Gilowice, Goczał-

kowice-Zdrój, Góra, Górki, Grzawa, Hołdunów, Jankowice, Jaroszowice, Jedlina, Kobielice, Kobiór, Kryry, Łęczyny, Łąka, Miedźna, Międzyrzecze, Mizerów, Paprocany, Piasek, Poręba, Radostowice, Rudoltowice, Smardzowice, Stara Wieś, Studzienice, Studzionka, Świerczyniec, Urbanowice, Wisła Mała, Wisła Wielka, Wola, Zawadka i Zgoń (pow. pszczyński).

Od roku 1922 aż do 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. dr Walerian Seidler †	8. dr Konrad Górka
2. Jan Piotrowski	9. Władysław Grabowski
3. Józef Schneider	10. Marian Kośmider
4. Karol Hemmerling †	11. Walenty Niemiec †
5. dr Stanisław Gronowski	12. Aleksander Lipiński
6. Józef Gierlacki	13. Witold Krotoski
7. Ludwik Kozłowski	14. Paweł Stelzer

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Jan Bohacz.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego w Pszczynie.

A. Sprawy zawisłe:

Rok	Cywilno	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	4 051	2 049	10 411
1926	2 374	1 015	6 227
1927	1 951	1 345	6 767
1928	2 149	1 155	7 244
1929	2 602	1 364	7 625
1930	2 949	2 532	9 669
1931	4 493	4 420	13 389
1932	3 863	5 231	13 514
1935	2 300	4 056	10 519
1936	2 869	2 867	9 974
1937	2 936	3 055	10 157

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Pszczynie:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Wozni
1913	5	17	2	3
1930	3	10	2	2
1931	3	12	1	2
1932	3	11	1	2
1935	3	10	1	2
1936	3	10	1	2
1937	3	11	1	2

g) Sąd Grodzki w Rybniku.

Istniał już za czasów zaborczych (r. 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Raciborzu (Landgericht Ratibor).

Do Sądu Grodzkiego w Rybniku należą miasto Rybnik i gminy: Adamowice, Bełk, Bogunice, Boguszowice, Brzezcie nad Odrą, Chwalowice, Chwałęcice, Czernica, Czerwionka, Czuchów, Dębieńsko Stare, Dębieńsko Wielkie, Dzimierz, Gaszowice, Gierałtowie, Golejów, Gotartowice, Jankowice Rybnickie, Jejkowice, Kamień pod Rzędówką, Kłokocin, Kobyla, Knurów, Kornowac, Krzyżkowice, Książenice, Leszczyny, Lyski, Łańce, Łuków, Niedobczyce, Niewiadom, Nowawieś, Ochojec, Orzepowice, Piece, Pietrkowice, Popielów, Przegendza, Przyszowice, Pstrążna, Raszczyce, Rydułtowy, Rzuchów, Stanowice, Sumina, Szczerbice, Szczygłowice, Wielopole, Wilcza Dolna, Wilcza Górna, Zamysłów, Zebrzydowice, Zwonowice i Żytna (pow. rybnicki).

Od roku 1922 aż do 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Józef Kisielewski †	10. dr Rudolf Gawłowski
2. Jan Jamrozik †	11. Jan Kowalski
3. Mieczysław Nodzyński †	12. dr Franciszek Głowacki
4. dr Karol Ogórek †	13. Antoni Klejnot
5. Eugeniusz Stodolak	14. dr Józef Nitribitt
6. Jan Bonczkowicz	15. Józef Broy
7. dr Jerzy Badura	16. Alfons Kuszka
8. Bogusław Staszak	17. Karol Polaczek
9. dr Adam Stawarski	18. Paweł Kałuża

19. dr Tadeusz Bugajski	24. Teodor Pawlicki
20. Alfons Patka	25. Stefan Lebedyński
21. dr Antoni Mac	26. Hieronim Konwiński
22. Augustyn Durynek	27. Tadeusz Świderski
23. Benedykt Draczyński	28. Stefan Stanina

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Jan Lika.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego
w Rybniku.

A. Sprawy zawisłe:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	8 300	3 780	19 854
1926	8 060	3 418	16 863
1927	10 713	2 795	24 844
1928	11 854	2 772	27 870
1929	18 214	4 190	34 288
1930	22 212	10 375	43 853
1931	25 585	11 452	49 277
1932	15 683	10 468	37 099
1935	7 044	5 879	19 719
1936	8 798	5 492	22 234
1937	12 044	5 882	30 135

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Rybniku:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Woźni
1913	7	29	4	4
1930	5	25	3	5
1931	5	24	3	5
1932	5	25	3	5
1935	5	22	3	4
1936	5	22	3	4
1937	6	22	2	4

h) Sąd Grodzki w Rudzie Śl.

Sąd Grodzki w Rudzie istnieje od roku 1922. Należą do niego gminy: Bielszowice, Kończyce, Makoszowy i Pawłów z powiatu katowickiego i gminy Godula, Orzegów i Ruda z powiatu świętochłowickiego.

Od roku 1922 aż do 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Władysław Herwy	11. Mieczysław Mierzwa
2. Bronisław Podolecki	12. dr Stefan Urbanowicz
3. dr Łucjan Klich	13. dr Antoni Mac
4. Ludwik Rompolt	14. Bernard Piecha
5. Stanisław Kurlus	15. Andrzej Rożański
6. Cyryl Cymbrowski	16. Bolesław Budzyn
7. Edward Koenner	17. Juliusz Nowosławski
8. Alfons Piecha	18. Wojciech Gostomczyk
9. Ignacy Grabski	19. Stanisław Turyczyn
10. Marian Kociotek	20. Rudolf Flieger

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Franciszek Krzoska.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego w Rudzie Śl.

A. Sprawy zawisłe:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	—	—	—
1926	2 756	2 554	9 041
1927	2 746	2 170	10 235
1928	3 510	2 087	9 160
1929	4 842	2 926	11 897
1930	6 909	8 665	20 221
1931	7 185	8 942	21 242
1932	5 044	7 901	18 229
1935	2 909	4 319	12 283
1936	3 576	4 369	12 381
1937	4 116	3 515	13 236

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Rudzie Śl.:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Woźni
1913	—	—	—	—
1930	3	13	2	3
1931	2	12	2	2
1932	3	12	1	2
1935	3	11	1	3
1936	3	11	1	3
1937	3	11	1	3

i) Sąd Grodzki w Tarnowskich Górach.

Istniał już za czasów zaborczych (r. 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Bytomiu (Landgericht Beuthen).

Do Sądu Grodzkiego w Tarnowskich Górach należą: miasta Miasteczko i Tarnowskie Góry, gminy Piekary Śląskie (pow. świętochłowicki), Bobrowniki, Boruszowiec, Brynica, Kozłowa Góra, Lasowice, Mikołeska, Nakło Śląskie, Opatowice, Orzech, Piaseczna, Pniowiec, Radzionków, Repecko, Repty Nowe, Repty Stare, Rudne Piekary, Rybna, Sowice, Sucha Góra, Świerklaniec, Tarnowice Stare, Żyglin i Żyglinek (pow. tarnogórski), oraz wsie Jędrysek i Truszczyce należące do gminy Kalety (pow. lubliniecki).

Od roku 1922 aż do r. 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Władysław Herwy	9. Alfons Bittner
2. Jan Wojciechowski	10. Józef Krzywoń
3. Marcei Klimontowski	11. dr Henryk Blachnik
4. Franciszek Kociołek	12. Józef Maskuliński
5. Jan Podkowiak	13. dr Ignacy Żagan
6. Karol Antes	14. Cyryl Cymbrowski
7. Edmund Borodziec	15. Władysław Grabowski
8. Zbigniew Smyczyński	16. Stefan Kurlus

17. Józef Dyrgała	26. Karol Kaźmierowski
18. dr Józef Nitribitt	27. Benedykt Draczyński
19. dr Jerzy Zawilski	28. Józef Skiba
20. Piotr Schulz	29. Alfons Patka
21. Ludwik Kozłowski	30. Andrzej Dąbrowski
22. Wiktor Kozłowski	31. Roman Michałek
23. Józef Czok	32. dr Władysław Miłoś
24. Tadeusz Adamski	33. Tadeusz Kachnikiewicz
25. dr Stefan Urbanowicz	

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Henryk Wyciszczok.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego
w Tarnowskich Górach.

A. Sprawy zawiste:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	8 435	4 126	19 624
1926	5 483	2 868	13 804
1927	5 176	2 702	13 645
1928	5 359	2 751	14 159
1929	7 089	3 618	17 299
1930	8 920	7 454	23 337
1931	11 059	6 903	25 130
1932	7 619	7 466	21 811
1935	5 415	5 693	18 825
1936	6 098	5 124	19 451
1937	6 486	5 951	20 195

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Tarnowskich Górach:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Woźni
1913	7	31	4	4
1930	4	22	2	4
1931	4	20	2	4
1932	4	19	2	3
1935	4	19	2	4
1936	4	19	2	4
1937	5	20	2	4

j) Sąd Grodzki w Wodzisławiu Śl.

Istniał już za czasów zaborczych (r. 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Raciborzu (Landgericht Ratibor).

Do Sądu Grodzkiego w Wodzisławiu należą miasto Wodzisław i gminy: Bełsznica, Bluszczów, Buków, Cisówka, Czyżowice, Godów, Gogołowa, Gorzyce, Gorzyczki, Jastrzębie Dolne, Jastrzębie Górne, Jastrzębie-Zdrój, Jodłownik, Kamień nad Odrą, Kokoszyce, Krostoszowice, Kucharzówka, Ligota Tworkowska, Lubomia, Łaziska, Markłowice Dolne, Marusze, Moszczenica, Mszana, Niebochowy, Odra, Olza, Podbucze, Pogrzebień, Połomia, Pszów, Radlin, Rogów, Ruptawa, Skrbeńsko - Gołkowice, Skrzyszów, Syrynia, Świerklany Dolne, Świerklany Górne, Turza, Turzyczka, Uchylsko, Wilchwy, Zawada Rybnicka (powiat rybnicki).

Od roku 1922 aż do r. 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Jan Oleksy	11. dr Franciszek Dziadkowiec
2. Bolesław Szczęk	12. Józef Oślisło
3. Maksymilian Ładyżyński	13. dr Józef Nitribitt
4. Eugeniusz Stodolak	14. Benedykt Draczyński
5. dr Edward Schmidt	15. Jan Kłosok
6. Tadeusz Adamski	16. dr Antoni Mac
7. Zacheusz Dombek	17. Henryk Kłodnicki
8. Edward Reszka	18. Stanisław Matula
9. dr Wojciech Wielgus	19. Władysław Müller
10. dr Jan Kipta	

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Paweł Korzuch.

**Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego
w Wodzisławiu.**

A. Sprawy zawisłe:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	3 941	1 573	9 567
1926	3 674	1 235	9 607
1927	4 222	1 209	10 642
1928	5 117	1 219	12 450
1929	6 249	1 399	13 257
1930	8 825	3 430	18 428
1931	12 732	4 342	24 177
1932	7 968	4 390	18 950
1935	3 441	2 787	10 150
1936	4 284	2 613	13 450
1937	4 462	2 530	16 961

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Wodzisławiu:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Woźni
1913	4	15	2	2
1930	4	15	2	2
1931	4	14	2	2
1932	4	13	2	2
1935	3	11	2	2
1936	3	11	1	2
1937	3	11	1	2

k) Sąd Grodzki w Żorach.

Istniał już za czasów zaborczych (r. 1878) i należał dawniej do Sądu Okręgowego w Raciborzu (Landgericht Ratibor).

Do Sądu Grodzkiego w Żorach należą miasto Żory i gminy: Borynia, Bzie Dolne, Bzie Górne, Bzie Zameckie, Golasowice, Jarząbkowice, Królówka, Krzyżowice, Pawłowice, Pielgrzymowice, Pniówek, Rudziczka, Suszec, Szeroka, Warszawice, Woszczyce i Zazdrość (pow. pszczyński) oraz gminy Baranowice, Folwarki, Kleszczów, Osiny, Palowice, Rogoźna, Roj, Rówień, Skrzeczkowice, Szczejkowice (pow. rybnicki).

Od roku 1922 aż do r. 1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Ludomir Gina	4. Jan Kowalski
2. Edward Śliwa	5. Stefan Hanik
3. Ludwik Rompolt	6. Henryk Kurzawa

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Karol Karwocik.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego w Żorach.

A. Sprawy zawisie:

Rok	Cywilne	Karne	Razem z egzekucyjnymi i niespornymi
1913	2 432	1 122	5 539
1926	1 471	546	3 937
1927	1 233	649	3 744
1928	1 328	620	4 228
1929	1 515	954	4 690
1930	2 057	1 389	5 676
1931	3 351	1 412	6 962
1932	2 887	1 468	6 637
1935	1 136	1 509	4 451
1936	1 131	1 572	4 543
1937	1 164	1 216	5 544

B. Obsada Sądu Grodzkiego w Żorach:

Rok	Sędziowie	Urzednicy	Komornicy	Woźni
1913	2	5	1	1
1930	1	6	1	1
1931	1	6	1	1
1932	1	6	1	1
1935	1	5	1	1
1936	1	5	1	1
1937	1	5	1	1

3. Sądy Pracy (od roku 1936).**a) Sąd Pracy w Katowicach.**

W Sądzie Pracy w Katowicach urzędowali (1936—1938):
jako przewodniczący Władysław Brągiel,
jako zastępca przewodniczącego Ludwik Reszczyński;

od roku 1938:

jako przewodniczący Ludwik Reszczyński,
jako zastępca przewodniczącego Jan Kłosok.

Wpłynęło spraw w 1937 r.: 1494.

b) Sąd Pracy w Chorzowie.

W Sądzie Pracy w Chorzowie urzędowali (1936—1938):
jako przewodniczący dr Marian Zięba,
jako zastępca przewodniczącego Jan Matejczyk;

od roku 1938:

jako przewodniczący Józef Duraj
jako zastępca przewodniczącego Stanisław Misky.

Wpłynęło spraw: w 1937 r. 962.

c) Sąd Pracy przy Sądzie Grodzkim w Tarn. Górach.

Przewodniczący: Władysław Miłoś.

Wpłynęło spraw: w 1937 r. 450.

B. Sąd Okręgowy w Cieszynie.

Cesarskim postanowieniem¹⁷⁾ z 14 czerwca 1849 zniesiono na Śląsku Cieszyńskim dotychczasowe sądy patrymonialne i komunalne, zaś dalszym cesarskim rozporządzeniem¹⁸⁾ z 26 czerwca 1849 r. utworzono w Cieszynie Sąd Krajowy¹⁹⁾ (Landesgericht Teschen) oraz Sądy Powiatowe (Bezirksgerichte) w Cieszynie, Bielsku, Frydku, Skoczowie, Jabłonkowie, Strumieniu, Frysztacie i Boguminie.

Nowoutworzone sądy rozpoczęły swą działalność od 1 lipca 1850 r. na podstawie reskryptu Min. Sprawiedliwości z 18 czerwca 1850 r.²⁰⁾

Zasadniczo organizacja sądów Śląska Cieszyńskiego pozostała aż do przejęcia ich przez władze polskie prawie że niezmieniona.

Obecnie, za rządów polskich, do Sądu Okręgowego w Cieszynie należą Sądy Grodzkie w Cieszynie, Bielsku, Skoczowie i Strumieniu. Okręg Sądu Okręgowego w Cieszynie liczy 191.066 mieszkańców.²¹⁾

Od roku 1919—1938 urzędowali w Sądzie Okręgowym w Cieszynie następujący prezesi, wiceprezesi i sędziowie:

¹⁷⁾ „Kaiserliche Entschliessung vom 14. VI. 1849, womit die Grundzüge der neuen Gerichtsverfassung genehmigt werden“. Allgem. Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich, Jahrgang 1849, poz. 278.

¹⁸⁾ „Kaiserliche Verordnung vom 26. VI. 1849, womit die Organisation der Gerichte in den Kronländern Mähren und Schlesien genehmigt wird“ (Allgem. Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich, Jahrgang 1849, poz. 291.

¹⁹⁾ Sądy Krajowe (Landesgerichte) fungowały jako sądy odwoławcze i sądy przysięgłych, dalej jako sądy cywilne, kolegialne i handlowe dla większego okręgu, zaś jako sądy karne dla spraw o występki dla mniejszego okręgu sądów powiatowych (Bezirksgerichte). Sądy powiatowe (Bezirksgerichte) I klasy były równocześnie sądami kolegialnymi karnymi (Bezirks-Collegial-Strafgerichte) dla spraw o występki dla własnego okręgu i okręgu przydzielonych sądów powiatowych. Sądy powiatowe II klasy załatwiały sprawy należące normalnie do sądów powiatowych.

²⁰⁾ poz. 234: Allgem. Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich 1850.

²¹⁾ Zmiany, jakie zaszły w pierwszych dniach października 1938, uwzględniono w „Dodatku“ na str. 75.

A. Prezesi:

1. dr Feliks Bocheński	4. Adam Brzostyński
2. dr Jan Tokarz ²²⁾	5. Rudolf Karpiniec
3. dr Zdzisław Lubomeński	

B. Wiceprezesi:

1. dr Erwin Bukowski

²²⁾ PREZESI I WICEPREZESI SĄDU OKRĘGOWEGO W CIESZYNIE.

1) Dr Jan Tokarz, b. prezes Sądu Okręgowego w Cieszynie, urodzony w roku 1870, pierwszy prokurator państwa w służbie austriackiej, powołany został przez Radę Narodową Śląska Cieszyńskiego w dniu 29 marca 1919 na kierownika Prokuratury Okręgowej w Cieszynie i pełnił czynności te do dnia 25 września 1922. Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 listopada 1922 mianowany został naczelnikiem Urzędu dla Spraw Mniejszości w Katowicach, utworzonego na podstawie Konwencji Genewskiej. W maju 1923 r. objął stanowisko prezesa Sądu Okręgowego w Cieszynie, powołany na nie dekretem Pana Prezydenta Rzplitej z dnia 29 marca 1923. Na stanowisku tym pozostawał do dnia 29 września 1924, poczem w drodze delegacji objął kierownictwo Prokuratury Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Mianowany prokuratorem Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu 31 sierpnia 1926, przeszedł w stan spoczynku dnia 31 grudnia 1933, po 42-letniej służbie państwowej.

2) Rudolf Karpiniec, prezes Sądu Okręgowego w Cieszynie, urodził się w Siemianówce, powiat Lwów, dnia 5 października 1886. Nauki gimnazjalne odbył w Jaśle w latach 1897—1905. Po otrzymaniu w dniu 31 maja 1905 świadectwa dojrzałości zapisał się jako słuchacz zwyczajny na wydział prawa i umiejętności politycznych Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, gdzie złożył trzy przepisane egzamina rządowe — ostatni 5 października 1911. Egzamin sędziowski złożył w Sądzie Krajowym Wyższym w Krakowie w dniu 23 kwietnia 1914 r. z wynikiem bardzo dobrym. Zamianowany w dniu 5 lipca 1914 sędzią w Dukli, prowadzi tam oddział cywilny procesowy oraz sprawy karne o lichwę. Po wybuchu wojny w 1914 r. bierze udział w przeprowadzeniu zbiórki na Skarb Wojenny Polskich Legionów. Przeniesiony 9 sierpnia 1916 na własną prośbę do Sądu Powiatowego w Gorlicach, przeprowadza tu renowację zniszczonej wskutek działań wojennych księgi nartowej oraz zniszczonych wykazów księgi gruntowej. W dniu 9 lutego 1918 zawiera związek małżeński z Walerią ze Stankiewiczów, córką Emila i Teresy ze Zbarowskich. 19 września 1918 przydzielony do służby przy Prokuraturze Państwa w Nowym Sączu pełni tam służbę do dnia 15 października 1919. Zamianowany przez Prezydium Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego naczelnikiem Sądu Powiatowego w Jabłonkowie. obejmuje służbę w tymże Sądzie. Po przyznaniu Jabłonkowa rozstrzygnięciem Konferencji Ambasadorów w Paryżu z 28 lipca 1920 Republice Czechosłowackiej zostaje przydzielony do Sądu Okręgowego w Cieszynie z poruczeniem mu kierownictwa Sądu Powiatowego w Cieszynie. Komisja Rządowa Śląska Cieszyńskiego powierza mu przewodnictwo w „Komisji Opieki Społecznej na Śląsku Polskim”, powołanej do życia reskryptem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w Warszawie z 8 stycznia 1921 Nr 15498/IV. Zamianowany w roku 1921 sędzią Sądu Okręgowego w Cieszynie pełni poza kierownictwem Sądu Powiatowego obowiązki stałego członka w senacie apelacyjnym karnym Sądu Okręgowego w Cieszynie a następnie od 19 września 1927 do 31 marca 1929 obowiązki stałego członka

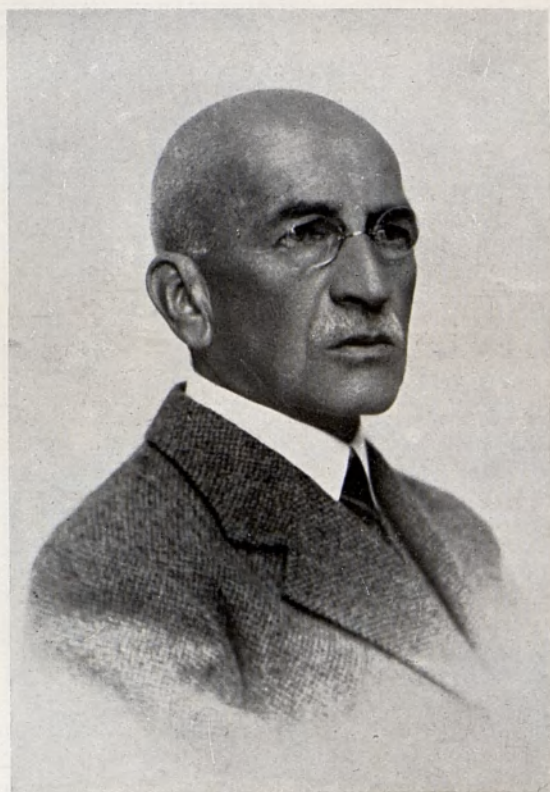
Sędziowie:

1. Karol Ferdynand Radocki	11. Jan Handzel
2. Antoni Eisenberg	12. Karol Hemmerling
3. dr Andrzej Grodyński	13. dr Tadeusz Niwiński
4. dr Izaak Majer Pinert	14. Samuel Nebenzahl
5. Kazimierz Sękowski	15. dr Marian Szromba
6. Janusz Michalski	16. Leopold Gruber
7. Aleksander Grzywacz	17. Zdzisław Ąrzt
8. Karol Błahut	18. dr Karol Karger
9. dr Oskar Goldberger	19. Mieczysław Karwowski
10. Paweł Michejda	20. dr Kazimierz Wach

i zastępcy przewodniczącego w senacie apelacyjnym cywilnym, zasiadając ponadto w senacie handlowym i cywilnym Sądu Okręgowego. W latach 1925—1929 jako członek wydziału gminnego m. Cieszyna pełni obowiązki przewodniczącego Miejskiej Komisji Opieki Społ., a w czasie burmistrzowania ks. prał. J. Londzina (1927—1929) także obowiązki przewodniczącego Klubu Polskiego. W roku 1927 nadaje mu Pan Prezydent R. P. po raz pierwszy Złoty Krzyż Zasługi za zasługi położone przy organizacji sądownictwa polskiego, oraz na polu pracy społecznej na Śląsku. Na żądanie Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach opracowuje w 1928 r. dziełko p. t. „Wiościńskie zwyczaje spadkowe na Śląsku Cieszyńskim”, które wydane zostało przez tenże instytut w 1928 r. w „Bibliotece Puławskiej” w serii prac społeczno-gospodarczych Nr 8. Zamianowany w roku 1932 sędzią Sądu Apelacyjnego w Katowicach, pełni tam też obowiązki członka Komisji Dyscyplinarnej dla urzędników oraz członka Komisji Egzaminacyjnych dla urzędników II kategorii, dla sędziów i dla adwokatów. Zamianowany 14 lutego 1934 prezesem Sądu Okręgowego w Cieszynie, obejmuje to stanowisko 30 marca 1934 i zajmuje je dotąd. W roku 1938 odznaczony został za zasługi na polu pracy w sądownictwie Krzyżem Komandorskim Orderu „Polski Odrodzonej”.

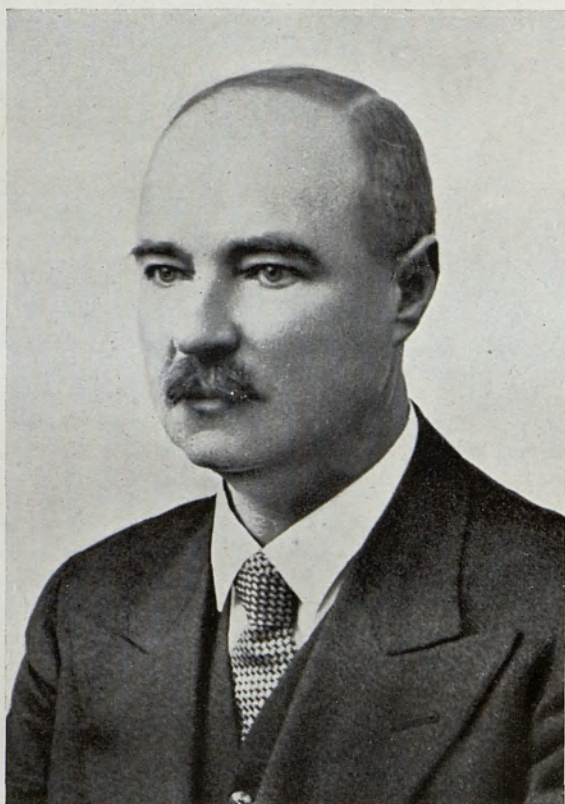
3) Dr Erwin Bukowski, wiceprezes Sądu Okręgowego w Cieszynie, urodził się 28 maja 1874 w Lipniku, powiat Biąta, Małopolska, religii rz.-katol. Studia gimnazjalne ukończył w Cieszynie w roku 1892, a studia uniwersyteckie w Wiedniu, gdzie w roku 1898 uzyskał dyplom doktora praw. W r. 1897 czynny jako praktykant prawa przy Sądzie Okręgowym w Cieszynie, a następnie jako auskultant przy tymże sądzie. Od 19 marca 1900 do 28 listopada 1902 pracuje jako adiunkt sądowy przy Sądzie Powiatowym w Frysztacie. Z dniem 29 listopada 1902 został przydzielony do Prokuratury Państwa w Cieszynie jako adiunkt sądowy; dnia 22 maja 1908 mianowano go substytutem Prokuratury Państwa w wymienionej Prokuraturze. W tymże charakterze pełnił służbę do 18 września 1913 r. Z dniem 19 września 1913 mianowano go radcą Sądu Krajowego w Cieszynie; na tymże stanowisku pozostawał do 31 października 1918. Od 1 listopada 1918 jest czynny w Sądzie Okręgowym w Cieszynie jako sędzia Sądu Okręgowego. Prezydium Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego posunęło go dnia 10 października 1919 r. do VI klasy rangi równającej się wedle ówczesnych przepisów, obowiązujących na obszarze Księstwa Cieszyńskiego, stanowisku sędziego apelacyjnego. Od lipca 1925 r. do dnia 21 lutego 1927 sprawował wymieniony kierownictwo Sądu Okręgowego w Cieszynie. Dnia 7 listopada 1928 r. uzyskał nominację na wiceprezesa Sądu Okręgowego w Cieszynie.

Dr Jan Tokarz
b. Prezes Sądu Okręgowego w Cieszynie.

Rudolf Karpiniec
Prezes Sądu Okręgowego w Cieszynie.

Dr Erwin Bukowski
Wiceprezes Sądu Okręgowego w Cieszynie.
i zastępca prezesa SO w Cieszynie.

21. dr Józef Majer	26. dr Mieczysław Bernacki
22. dr Gustaw Santarius	27. Jan Schneider
23. dr Jan Damian Garbusiński	28. dr Stanisław Podgórski
24. dr Władysław Ścisłowski	29. dr Józef Wróbel
25. Witold Hejmowski	

Jako sekretarze prezydialni Sądu Okręgowego w Cieszynie urzędowali:

Gustaw Siwy
 Karol Walek
 Gabriela Czaudernówna

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Okręgowego
 w Cieszynie.

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne	Obsada		
			sędziowie	urzędnicy	woźni
1920	3312	2157	10	19	3
1922	2773	2181	9	19	2
1925	5080	1306	9	16	2
1928	5287	1962	9	17	2
1930	4470	2530	10	16	2
1931	6154	2436	10	19	2
1933	4592	2579	10	16	2
1935	2545	2408	10	15	3
1936	2732	2497	10	16	3
1937	2436	2856	9	16	3

1. SĄDY GRODZKIE NALEŻĄCE DO SĄDU OKRĘGOWEGO
 W CIESZYNIE.

a) Sąd Grodzki w Cieszynie.

Istnieje od roku 1850. Należą do niego następujące gminy: Bażanowice, Brzezówka, Cieszyn, Cisownica, Dziegielów, Golezów, Gumna, Hażlach, Istebna, Jaworzynka, Kaczyce, Koniaków, Kończyce Wielkie, Kończyce Małe, Krasna, Leszna Górna, Markłowice Górne, Mnisztwo, Ogrodzona, Pastwiska, Pogwizdów, Puńców, Pruchna, Zamarski, Zebrydowice.

Od roku 1919—1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. Sękowski Kazimierz	10. dr Jan Garbusiński
2. dr Tadeusz Niwiński	11. dr Adam Kuliński
3. Rudolf Karpiniec	12. Jan Schneider
4. Janusz Michalski	13. Stanisław Szwedowski
5. Karol Błahut	14. Otton Bogusławski
6. dr Oskar Goldberger	15. Adam Romankiewicz
7. Zdzisław Arzt	16. Stanisław Heynar
8. dr Paweł Michejda	17. Wojciech Michalczyk
9. dr Karol Karger	18. Wilhelm Zweck

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Franciszek Drobek.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego w Cieszynie.

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne	Obsada		
			sędziowie	urzędnicy	woźni
1920	3 789	1 946	4	8	3
1922	3 165	2 339	3	9	3
1925	7 575	1 828	3	9	3
1928	9 968	2 311	4	7	4
1930	9 906	3 447	4	8	3
1931	12 385	3 298	4	9	3
1933	6 444	4 092	4	10	2
1935	5 997	3 478	4	9	2
1936	7 915	3 161	4	9	2
1937	6 363	3 590	4	9	2

b) Sąd Grodzki w Bielsku.

Istnieje od roku 1850. Należą do niego gminy: Aleksandrowice, Bielowicko, Bronów, Bystra, Czechowice, Dziejzice, Grodziec, Jasienica, Jaworze, Kamienica, Komorowice, Ligota, Łazy, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Mikuszowice, Roztropice, Stare Bielsko, Świętoszówka Wapienica, Wieszczyca, Zabrzeg oraz miasto Bielsko.

Od roku 1918—1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. dr Feliks Klucki	16. dr Władysław Scislowski
2. dr Wiktor Mozer	17. dr Jan Magiera
3. dr Hugo Günther	18. dr Józef Tracz
4. dr Wilhelm Wagner	19. dr Mieczysław Bernacki
5. dr Marian Seidler	20. Jerzy Abczyński
6. Edward Śliwa	21. Kazimierz Borkowski
7. dr Józef Kobiela	22. Karol Santarius
8. dr Jakub Rodwin	23. Władysław Jachymiak
9. Karol Kisza	24. dr Jan Hrebenda
10. dr Gustaw Santarius	25. dr Karol Bączek
11. dr Mieczysław Opuszyński	26. dr Józef Wróbel
12. dr Józef Majer	27. dr Karol Kramarczyk
13. Ferdynand Prochaska	28. Jan Kozaczek
14. dr Stanisław Adamczyk	29. Jan Kulisz
15. dr Stanisław Haitlinger	

Funkcje I sekretarza pełni kierownik sekretariatu
Maksymilian Lichtblau.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego w Bielsku
w latach 1920—1937.

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne	Obsada		
			sędziowie	urzędnicy	woźni
1920	6 049	4 279	5	13	3
1922	6 379	3 379	6	17	4
1925	12 820	5 280	6	16	5
1928	16 210	5 046	8	17	5
1930	24 115	4 852	8	17	5
1931	26 771	3 503	9	17	5
1933	12 708	4 754	9	14	3
1935	12 399	5 027	8	15	3
1936	12 805	4 288	8	16	3
1937	13 743	4 621	7	16	3

c) Sąd Grodzki w Skoczowie.

Istnieje od r. 1850. Należą do niego gminy: Skoczów, Brenna, Bładnice Dolne i Górne, Dębowiec, Godziszów, Górki Wielkie, Górki Małe, Hermanice, Harbutowice, Iskrzyczyn, Kisielów, Kiczycce, Kozakowice Górne, Kozakowice Dolne, Kostkowice-Samlowiec, Kowale, Łączka, Lipowiec, Międzywieć, Nierodzim, Ochaby Wielkie, Ochaby Małe, Pierściec, Pogórz, Simoradz, Ustroń, Uchylany, Wisła, Wiślica, Wilamowice.

Od roku 1918—1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie i asesorowie:

1. dr Wilhelm Wagner	10. Jan Schneider
2. dr Walerian Seidler	11. dr Józef Wróbel
3. dr Józef Kobiela	12. Adam Romankiewicz
4. Jan Zgorniak	13. Stanisław Heynar
5. Jan Piotrowski	14. Leopold Szoblik
6. Kazimierz Cholewka	15. Wilhelm Zweck
7. dr Karol Karger	16. Wojciech Michałczyk
8. Władysław Opuszyński	17. Edward Jaśko
9. Leon Ginda	

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Karol Rojek.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego w Skoczowie.

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne	Obsada		
			sędziowie	urzędnicy	woźni
1920	2 651	1 711	3	6	3
1922	1 965	1 272	3	6	3
1925	4 768	1 778	3	6	3
1928	4 770	2 403	3	6	3
1930	9 035	2 362	3	7	3
1931	11 038	2 590	3	6	3
1933	5 346	3 603	3	6	2
1935	5 616	2 718	3	6	2
1936	6 170	2 207	3	6	2
1937	6 838	2 435	3	7	2

d) Sąd Grodzki w Strumieniu.

Istnieje od roku 1850. Należą do niego gminy: Bąków, Chybie, Drogomyśl, Frelichów, Hownica, Landek, Mnich, Rudzica, Strumień, Zabłocie, Zaborze, Zarzecze, Zbytków.

Od roku 1918—1938 urzędowali w tymże sądzie następujący sędziowie:

1. dr Jakub Darocha	3. dr Mieczysław Bernacki
2. dr Kazimierz Wach	4. dr Władysław Biegański

Funkcje I sekretarza pełni sekretarz Wojciech Berger.

Zestawienie wpływów i obsady Sądu Grodzkiego w Strumieniu.

Rok	Sprawy cywilne	Sprawy karne	Obsada		
			sędziowie	urzędnicy	woźni
1920	2482	769	2	2	1
1922	2447	866	1	2	1
1925	3097	945	1	2	1
1928	3081	851	1	2	1
1930	4265	944	1	2	1
1931	5037	995	1	2	1
1933	4699	1268	1	2	1
1935	4194	1088	1	2	1
1936	4104	821	1	3	1
1937	4588	901	1	3	1

2. SĄD PRACY W BIELSKU (od roku 1928).

Przewodniczący: dr Stanisław Adamczyk (od r. 1934).

Zastępca przewodniczącego: dr Jan Magiera.

Wpłynęło spraw w roku 1937: 492.

Jako przewodniczący urzędowali w Sądzie Pracy sędziowie: Dr Józef Kobiela (do 1930) i Karol Kiszka (do 1934).

IV.

Prokuratury Okręgowe i ich Zamiejscowe Oddziały należące do Prokuratury Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Do Prokuratury Sądu Apelacyjnego w Katowicach należą następujące Prokuratury Okręgowe wzgl. Oddziały Zamiejscowe:

A. Prokuratura Sądu Okręgowego w Katowicach

- a) Oddział Zamiejscowy w Chorzowie,
- b) Oddział Zamiejscowy w Rybniku,
- c) Oddział Zamiejscowy w Tarnowskich Górach;

B. Prokuratura Sądu Okręgowego w Cieszynie.

A. PROKURATURA SĄDU OKRĘGOWEGO W KATOWICACH

została utworzona w roku 1922 równocześnie z Sądem Okręgowym w Katowicach.

Do okręgu prokuratury należą obwody sądów grodzkich: Katowice, Mysłowice, Pszczyna, Mikołów.

W czasie od 1922 do 1938 r. prokuratorami Sądu Okręgowego w Katowicach byli:

1. dr Aleksander Rasp	4. dr Marian Tokarski
2. Mieczysław Świątkowski	5. dr Tadeusz Początek
3. Stanisław Małkowski	

Wiceprokuratorami wzgl. podprokuratorami Sądu Okręgowego w Katowicach byli:

1. dr Władysł. Gregorzcyk	11. Witold Trojanowski
2. Zygmunt Kierekiarto	12. Aleksander Zbislawski
3. Włodzimierz Kowal	13. Stanisław Guthy
4. Bernard Michałek	14. Kazimierz Olszewski
5. dr Tadeusz Niwiński	15. Bolesław Mellerowicz
6. Teodor Pfaff	16. Edmund Arendt
7. Stefan Zand	17. Władysław Daab
8. Lucjan Kulej	18. Władysław Szczyciński
9. dr Tadeusz Mehoffer	19. dr Władysław Guzy
10. Zygmunt Horodecki	

Obecny skład Prokuratury Sądu Okręgowego w Katowicach jest następujący:

Prokurator Sądu Okręgowego: dr Tadeusz Początek²³⁾

Wiceprokuratorzy:

1. dr Józef Stankiewicz	3. Andrzej Rieger
2. dr Marian Śliwiński	4. Karol Włodarczyk

Podprokuratorzy:

1. Zbigniew Bohdan Rowiński	3. Michał Rzeszewicz
2. Adam Janusz Wojciechowski	4. Andrzej Gaszyna-Gaszyński
	5. Jakub Merunowicz

Kierownik Sekretariatu Prokuratury S. O.: Franciszek Pietreczko.

²³⁾ Dr Tadeusz Początek, prokurator Sądu Okręgowego w Katowicach, urodz. w r. 1896 w Błażowej pow. Rzeszów, woj. lwowskie. Gimnazjum ukończył w Rzeszowie. Z chwilą wybuchu wojny 1914 r. wstąpił do Legionów, następnie w Armii Polskiej służył jako oficer zawodowy, ostatnio w randze kapitana do roku 1924. W czasie tej służby wojskowej ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie w roku 1921, poczem w roku 1924 przeszedł do służby w sądownictwie powszechnym. Po odbyciu aplikacji w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie mianowano go sędzią grodzkim w Tyczynie dn. 15 stycznia 1927 r. Przebywszy na tym stanowisku około 2 lata, dnia 15 października 1928 r. objął stanowisko podprokuratora w Zamiejscowym Oddziale Prokuratorskim w Rybniku, gdzie ustanowiony został kierownikiem tegoż Oddziału dnia 29 września 1931 r. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 października 1932 r. mianowany został wiceprokuratorem Sądu Okręgowego, zaś na zasadzie takiegoż postanowienia z dnia 29 kwietnia 1934 objął stanowisko prokuratora Sądu Okręgowego w Cieszynie, skąd przeniesiony został na stanowisko prokuratora Sądu Okręgowego w Katowicach dekretem Pana Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 grudnia 1935 r.

**Wykaz działalności Prokuratury Sądu Okręgowego
w Katowicach.**

Rok	Pozostało z roku ubiegłego	Wpłynęło spraw	Załatwiono spraw	Pozostało na rok następny
1923	1 155	10 102	10 381	876
1925	633	8 293	8 200	726
1928	1 444	8 866	8 772	1 538
1930	765	11 042	11 018	789
1933	745	14 820	14 332	1 233
1935	629	11 725	11 727	627
1936	627	12 385	12 167	845
1937	845	10 479	10 890	434

**a) Oddział Zamiejscowy Katowickiej Prokuratury S. O.
w Chorzowie**

został utworzony w roku 1922. Do tegoż oddziału Prokuratury należą obwody Sądów Grodzkich Chorzów i Ruda.

W czasie od 1922—1938 r. w Oddziale Zamiejscowym Prokuratury S. O. w Chorzowie urzędowali następujący wiceprokuratorzy względnie podprokuratorzy:

1. dr Ignacy Byszewski	6. dr Józef Malczyk
2. dr Konrad Krokowski	7. Włodzimierz Chłudziński
3. Stanisław Karpiński	8. Tadeusz Rolecki
4. dr Otton Koppel	9. Stefan Zembrzuski
5. Zdzisław Tomaszewski	10. dr Andrzej Pach

Obecny skład Oddziału Zamiejscowego Prokuratury w Chorzowie jest następujący:

1. Stefan Kuczkowski, wiceprokurator Sądu Okręgowego,
2. dr Bogusław Bojarski, wiceprokurator Sądu Okręgowego,
3. Engelbert Niklas, podprokurator Sądu Okręgowego.

Kierownik Sekretariatu Oddz. Prokuratury: Antoni Wieszała.

**Wykaz działalności Oddziału Zamiejscowego Katowickiej
Prokuratury w Chorzowie:**

Rok	Pozostało z roku ubiegłego	Wpłynęło spraw	Załatwiono spraw	Pozostało na rok następny
1923	2 036	9 973	9 081	2 928
1925	878	7 591	7 820	649
1928	298	5 087	5 011	374
1930	295	5 982	5 960	317
1933	194	4 425	4 423	196
1935	137	3 226	3 251	112
1936	112	3 751	3 755	108
1937	108	2 691	2 678	121

**b) Oddział Zamiejscowy Katowickiej Prokuratury S. O.
w Rybniku**

został utworzony w r. 1922. Do tegoż oddziału Prokuratury należą obwody sądów grodzkich: Rybnik, Wodzisław i Żory.

W czasie od 1922 do 1938 r. w oddziale rybnickim Prokuratury urzędowali następujący wiceprokuratorzy wzgl. podprokuratorzy:

1. Jan Waydowicz
2. Kazimierz Zechenter
3. Teofil Sworzeń.

Obecny skład oddziału rybnickiego Prokuratury jest następujący:

1. Franciszek Szewieczek, wiceprokurator Sądu Okręgowego,
2. Roman Michałkiewicz, podprokurator Sądu Okręgowego.

Kierownik Sekretariatu Oddz. Prokuratury: Augustyn Robenek.

**Wykaz działalności Oddziału Zamiejscowego Katowickiej
Prokuratury w Rybniku.**

Rok	Pozostało z roku ubiegłego	Wpłynęło spraw	Załatwiono spraw	Pozostało na rok następny
1923	325	4 924	4 938	311
1925	369	3 516	3 583	302
1928	284	2 573	2 784	73
1930	203	2 719	2 774	148
1933	186	2 360	2 304	242
1935	95	3 213	3 236	72
1936	72	3 102	3 108	66
1937	66	1 785	1 788	63

**c) Oddział Zamiejscowy Katowickiej Prokuratury S. O.
w Tarnowskich Górach**

został utworzony w roku 1922. Do tegoż oddziału należą obwody sądów grodzkich w Tarnowskich Górach i Lublińcu.

W czasie od 1922 do 1938 r. w oddziale Prokuratury w Tarnowskich Górach urzędowali następujący wiceprokuratorzy względnie podprokuratorzy:

1. Henryk Dewiński
2. dr Marcei Kubalski
3. Tadeusz Krzysztoforski.

Obecny skład oddziału Prokuratury w Tarnowskich Górach jest następujący:

1. dr Kazimierz Musiał, wiceprokurator Sądu Okręgowego,
2. Stanisław Ślesicki, podprokurator Sądu Okręgowego.

Kierownik Sekretariatu Oddz. Prokuratury: Jan Staruszkiewicz.

**Wykaz działalności Oddziału Zamiejscowego Katowickiej
Prokuratury w Tarnowskich Górach.**

Rok	Ilość wpływu z pozostałą zaległością z roku poprzedniego	Załatwiono spraw
1923	3 276	3 071
1925	5 580	5 280
1928	2 681	2 600
1930	2 499	2 389
1933	2 712	2 381
1935	1 821	1 618
1936	3 289	3 112
1937	1 812	1 723

B. PROKURATURA SĄDU OKRĘGOWEGO W CIESZYNIE

została utworzona jeszcze za czasów zaborczych. Do okręgu cieszyńskiej prokuratury należą obwody sądów grodzkich w Cieszynie, Bielsku, Skoczowie i Strumieniu.

W czasie od 1922 do 1938 r. prokuratorami Sądu Okręgowego w Cieszynie byli:

1. dr Jan Tokarz	4. Izydor Emil Poeche
2. Józef Kolbusz ²⁴⁾	5. Franciszek Hanzel
3. dr Tadeusz Początek	

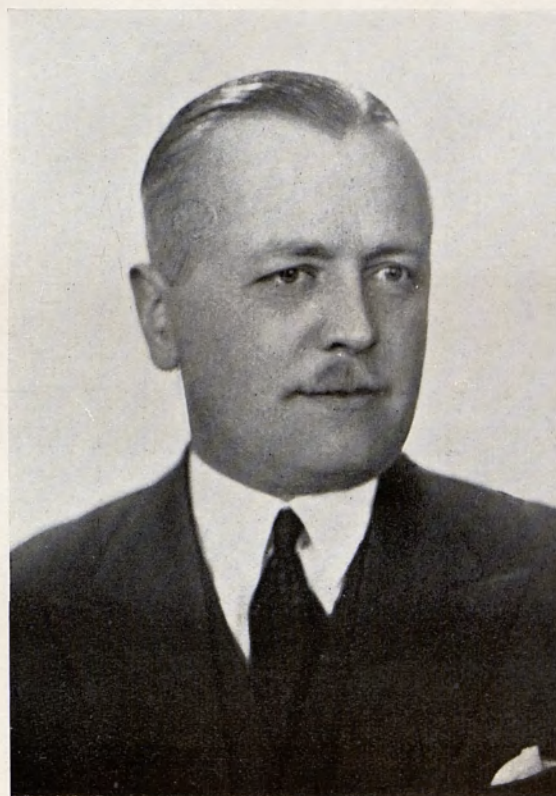
Wicprokuratorami wzgl. podprokuratorami:

1. Zdzisław Arzt
2. dr Kazimierz Musiał
3. Franciszek Kaniewski

Obecny skład cieszyńskiej Prokuratury Sądu Okręgowego jest następujący:

²⁴⁾ Józef Kolbusz, prokurator Sądu Okręgowego w Cieszynie, urodził się 3 grudnia 1872 r. w Bukowej, pow. Jasło. Gimnazjum ukończył w Jasle, studia wyższe na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Służbę sądową rozpoczął w roku 1898 jako praktykant a następnie auskultant przy Sądzie Okręgowym w Krakowie. W dalszym ciągu pracował jako sędzia przy Sądzie Grodzkim w Żmigrodzie, w Sądzie Okręgowym w Wadowicach, później jako zastępca prokuratora przy Sądzie Okręgowym w Jasle, Wadowicach i Krakowie, wreszcie w roku 1922 zamianowany prokuratorem przy Sądzie Okręgowym w Cieszynie, pozostawał na tym stanowisku do dnia 1 lutego 1934, gdzie na własną prośbę przeszedł w stały stan spoczynku i zamieszkał na stałe w Krakowie. W r. 1932 odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Dr Tadeusz Początek
Prokurator Sądu Okręgowego w Katowicach.

Józef Kłbusz
b. prokurator Sądu Okręgowego w Cieszynie.

Franciszek Hanzel
Prokurator Sądu Okręgowego w Cieszynie.

1. Franciszek Hanzel²⁵⁾, prokurator Sądu Okręgowego,
  2. Edmund Manikowski, podprokurator Sądu Okręgowego,
  3. Józef Liptak, podprokurator Sądu Okręgowego.
- Kierownik Sekretariatu Prokuratury S. O.: Paweł Sikora.

Wykaz działalności Prokuratury Sądu Okręgowego
w Cieszynie.

Rok	Wpłynęło spraw:
1923	3 753
1925	1 930
1928	2 819
1930	3 164
1933	5 125
1935	2 606
1936	2 596
1937	2 952

²⁵⁾ Franciszek Hanzel, prokurator Sądu Okręgowego w Cieszynie, urodził się dnia 22 września 1901 w Małych Kończycach na Śląsku Cieszyńskim. W latach 1908—1913 uczęszczał do polskiej szkoły ludowej w Małych Kończycach. W roku 1913 wstąpił do polskiego prywatnego gimnazjum realnego w Orłowej i ukończył je w roku 1921. W tymże samym roku zapisał się na Wydział prawny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i uzyskał w jesieni 1925 r. stopień magistra praw. W dniu 4 stycznia 1926 r. wstąpił do Sądu Okręgowego w Cieszynie jako aplikant sądowy. W dniu 15 czerwca 1929 r. złożył w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach egzamin sędziowski. Jako asesor sądowy został z dniem 1 lipca 1929 r. przydzielony do Prokuratury Sądu Okręgowego w Cieszynie. W dniu 19 września 1930 r. zamianowano go podprokuratorem Sądu Okręgowego w Katowicach dla Oddziału Zamiejscowego w Chorzowie, a jednocześnie delegowano go do Prokuratury Sądu Okręgowego w Cieszynie. Postanowieniem z dnia 25 stycznia 1932 r. przeniesiony został do Prokuratury Sądu Okręgowego w Cieszynie. W dniu 21 kwietnia 1933 mianowany został wiceprokuratorem Sądu Okręgowego w Cieszynie. Postanowieniem Pana Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 maja 1934 r. przeniesiony został na stanowisko wiceprokuratora Sądu Okręgowego w Katowicach. Zarządzeniem P. Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 czerwca 1934 r. ustanowiony został kierownikiem Zamiejscowego Oddziału Prokuratury w Rybniku. Z dniem 1 lutego 1937 r. delegowany został do pełnienia obowiązków kierownika Prokuratury Sądu Okręgowego w Cieszynie. W dniu 27 lutego 1937 mianowany został Prokuratorem Sądu Okręgowego w Cieszynie.

Zakłady Penitencjarne na obszarze apelacji katowickiej.

1. Chorzów — więzienie zwykłe
2. Katowice — więzienie zwykłe
3. Lubliniec — Zakład dla niepoprawnych przestępców
4. Łagiewniki Wielkie — więzienie kolonia rolnicza (przy Zakładzie w Lublińcu)
5. Mikołów — więzienie przy sądzie grodzkim
6. Mysłowice — więzienie izolacyjne
7. Pszczyna — więzienie przy sądzie grodzkim
8. Ruda — więzienie przy sądzie grodzkim
9. Rybnik — więzienie zwykłe
10. Tamowskie Góry — więzienie zwykłe
11. Wodzisław — więzienie przy sądzie grodzkim
12. Żory — więzienie przy sądzie grodzkim
13. Bielsko — więzienie zwykłe
14. Cieszyn — więzienie zwykłe
15. Skoczów — więzienie przy sądzie grodzkim
16. Strumień — więzienie przy sądzie grodzkim.

DODATEK

Organizacja Sądownictwa na Zaolziu.

W dniu 1 października 1938 r. Rząd Czechosłowacki na notę Rządu Polskiego wyraził zgodę na odstąpienie Państwu Polskiemu dwu powiatów politycznych (cieszyńskiego i frysztackiego), obejmujących 4 okręgi sądowe ze Sądami Grodzkimi w Cieszynie (Zachodnim), Jabłonkowie, Frysztacie i Boguminie. Obszary te zostały zajęte przez wojskowe i administracyjne władze polskie w dniach od 2 do 11 października 1938 r. Bezpośrednio po wkroczeniu wojsk do powyższych miejscowości przejęli sądownictwo i budynki sądowe delegowani w tym celu przez prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach²⁰⁾ sędziowie i urzędnicy sądowi. W szczególności objęty został:

---

²⁰⁾ W związku z uruchomieniem świeżo utworzonych sądów na Śląsku Cieszyńskim prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach wydał w dzień Święta dwudziestolecia Niepodległości następującą odezwę:

Prezes Sądu Apelacyjnego
w Katowicach

Dnia 11 listopada 1938 r.
Prez. 9033/38/3. Z. S.

Do

P. P. Prezesa, Wiceprezesów, Sędziów, Asesorów, Aplikantów
i Urzędników sądowych Sądu Okręgowego w Cieszynie, Sądów
Grodzkich: w Cieszynie, Frysztacie, Boguminie i Jabłonkowie.

Święto dwudziestolecia Niepodległości zbiega się z zamianowaniem przez Pana Prezydenta R. P. sędziów w Cieszynie, Frysztacie, Boguminie i Jabłonkowie w związku z powiększeniem istniejących Sądów w Cieszynie i uruchomieniem świeżo kreowanych Sądów na Ziemiach Odzyskanych.

Gremium sędziowskie Sądu Okręgowego w Cieszynie powiększa się o 10 nowych członków; służbę w Sądach Grodzkich obejmuje 28 nowych sędziów grodzkich. Nowych urzędników sądowych przybywa ogółem 89.

Nawiązując do tego faktu o historycznej w dziejach polskiego sądownictwa doniosłości witam serdecznie wszystkich nowych pracowników

1. Sąd Grodzki w Cieszynie Zachodnim dnia 2 października 1938 r. przez delegowanego sędziego dra Ottona Bogusławskiego, Kierownika Sądu Grodzkiego w Cieszynie Wschodnim i przez sekretarza sądowego Ernesta Zarębę z Cieszyna;
2. Sąd Grodzki w Jabłonkowie dnia 4 października 1938 r. przez delegowanego sędziego grodzkiego Tadeusza Kachnikiewicza z Tarnowskich Gór i sekretarza sądowego Karola Zoiykę z Katowic;
3. Sąd Grodzki w Frysztacie dnia 8 października 1938 r. przez delegowanego sędziego grodzkiego Adama Romankiewicza z Cieszyna i sekretarza sądowego Antoniego Ciemałę z Cieszyna;
4. Sąd Grodzki w Boguminie dnia 11 października 1938 r. przez delegowanego sędziego grodzkiego Karola Santariususa z Bielska i st. rejestratora sądowego Józefa Walicę z Katowic.

Dekret inkorporacyjny Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 października 1938 r. o zjednoczeniu Odzyskanych Ziemi Śląska Cieszyńskiego z Rzeczpospolitą Polską, ogłoszony w nrze 78 Dziennika Ustaw pod poz. 553, postanowił, że odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego są nierozdzieloną częścią Rzeczypospolitej Polskiej i wchodzi w skład Województwa Śląskiego, i że na ziemiach tych

wymiaru sprawiedliwości na Śląsku Cieszyńskim; witam szczególnie serdecznie w ramach polskiej społeczności sądowej sędziów i urzędników, pełniących dotychczas służbę w sądownictwie zaborczym.

Dzięki głębokiej mądrości polskiej myśli politycznej Śląsk Zaolziański powrócił w granice Rzeczypospolitej. Zadanie organizowania sądownictwa polskiego na Ziemiach Śląska Cieszyńskiego, podjęte przed 20 laty przez śp. dra Feliksa Bocheńskiego, późniejszego pierwszego prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach i mego poprzednika w urzędzie, pozwolił mi Bóg doprowadzić dziś do szczęśliwego końca. Śląsk Zaolziański, wracając do Polski, powraca pod rząd polskiego prawa, pod jurysdykcję polskich sądów.

Wam, ogółowi sędziów i urzędników, przypada w udziale zaszczyt pierwszej pionierskiej pracy w tych Sądach. Działalność Sądów — to obok konstytucyjnej funkcji strzeżenia przez wymiar sprawiedliwości ładu prawnego w Państwie i kształtowania poczucia prawnego społeczeństwa, obok szerzenia polskiego prawa, obok niesienia słów zgody i pojednania, porządku i sprawiedliwości — coś więcej jeszcze. Sądy są nie tylko stróżem praworządności, nie tylko jednym z najważniejszych organów państwowych i jednym z najistotniejszych przejawów suwerenności państwowej. Należyta służba wymiaru sprawiedliwości — to misja państwowa o głębokim znaczeniu, to zdobycie serc i umysłów szerokich rzesz obywa-

tworzy się 3 Sądy Grodzkie: w Boguminie, w Frysztacie i w Jabłonkowie.

Sąd Grodzki w Cieszynie Zachodnim (Zaolziańskim), połączony został ze Sądem Grodzkim w Cieszynie Wschodnim.

Reskryptem z dnia 14 października 1938 r. Nr II. A. 3295/38 Ministerstwo Sprawiedliwości w związku z przejęciem sądownictwa na Śląsku Zaolziańskim przez Państwo Polskie, rozciągnięciem właściwości Sądu Apelacyjnego w Katowicach i Sądu Okręgowego w Cieszynie na odzyskane ziemie i utworzeniem Sądów Grodzkich w Boguminie, Frysztacie i Jabłonkowie, powiększyło obsadę etatową w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach o 3 sędziów, 4 urzędników i 2 woźnych, w Sądzie Okręgowych w Cieszynie o 10 sędziów (w tym 1 wiceprezesa S. O. i 1 sędziego śledczego S. O.), 18 urzędników i 4 woźnych; w Prokuraturze Sądu Okręgowego w Cieszynie o 4 prokuratorów, 5 urzędników i 1 woźnego; w Sądzie Grodzkim w Cieszynie o 6 sędziów, 16 urzędników i 4 woźnych, i ustaliło obsadę etatową nowych sądów grodzkich w sposób następujący:

Jabłonków	4 sędziów,	9 urzędników,	3 woźnych		
Frysztat	12	„ 30	„ 6	„	„
Bogumin	6	„ 16	„ 4	„	„

teli dla polskiej myśli państwowej, to zdobycie ich zaufania do własnego Państwa, ich wiary w jego moc i potęgę.

Idąc pełnić tego rodzaju posłannictwo na najmłodszych Ziemiach Rzeczypospolitej macie zadanie w pewnej mierze ułatwione. Idziecie na Ziemię odwiecznie polskie, do tak drogiego nam ludu śląskiego, pozbawionego od lat słusznego prawa i tęskniącego do samodzielnego bytu państwowego; praca Wasza jest w tych warunkach zadaniem prawdziwie wdzięcznym. Z drugiej jednak strony zadanie Wasze jest trudne i odpowiedzialne, patrzeć bowiem na Was, jako na dzierżycieli specjalnej misji, będzie zarówno całe społeczeństwo zaolziańskie, jak i całe sądownictwo polskie. „Na sądownictwie zaolziańskim — stwierdza »Głos Sądownictwa« — zaciąży specjalny może obowiązek, by sprawowało ono wymiar sprawiedliwości na nowoprzyłączonych terenach w sposób jak najwięcej doskonały, w szczególności, by sędzia przy ciągłym stykaniu się z szarym interesentem sądowym wykazywał względem niego jak najwięcej ludzkiego serca, ludzkiego zrozumienia. A wtedy wszelkie porównania ze strony ludności miejscowej w stosunku do niedawnej przeszłości i teraźniejszości wypadną bezwzględnie na naszą korzyść. Nie wątpimy.”

Uświadamiając Wam doniosłość Waszej codziennej pracy oraz cele, jakie macie osiągnąć, wzywam Was do wyłożenia wszystkich sił dla dobra Rzeczypospolitej, dla chwały i potęgi Jej imienia.

(—) Dr Frenzl
Prezes Sądu Apelacyjnego.

Sąd Grodzki w Cieszynie.

Do Sądu Grodzkiego w Cieszynie przyłączone zostały następujące gminy: Będowice Dolne, Cierlicko Dolne, Cierlicko Górne, Cieszyn, Datynie Dolne, Dobracice, Domasłowice Dolne i Górne, Gnojnik, Grodziszczce, Guty, Kocobędz, Kojkowice, Końska, Leszna Dolna i Górna, Ligotka Kameralna, Miszczowice, Mosty, Niebory, Ropica, Rzeka, Sibica, Stanisłowice, Szobiszowice, Szumbark, Śmiłowice, Toszonowice Dolne i Górne, Trzanowice, Trzycierz, Trzyniec, Wielopole, Żuków Dolny i Górny, Żywocice.

Wpływy w Sądzie Grodzkim w Cieszynie (Zaolziańskim) wynosiły w roku 1937 spraw: cywilnych 5740, egzekucyjnych 5133, niespornych 3637, hipotecznych 3967, karnych 4551, razem 23038.

Obsada wynosiła 6 sędziów, 16 urzędników, 4 woźnych.

Sąd Grodzki w Jabłonkowie.

Istnieje od roku 1850. Należą do niego gminy: Boconowice, Bukowiec, Bystrzyca, Gródek, Herczawa, Jabłonków, Karpentna, Korzarzyska, Łomna Dolna i Górna, Łyżbice, Milików, Mosty, Nawsie, Nydek, Oldrzychowice, Piosek, Tyra, Wędrynia.

Wpływy w Sądzie Grodzkim w Jabłonkowie wynosiły w r. 1937 spraw: cywilnych 2044, egzekucyjnych 2014, niespornych 2373, hipotecznych 3507, karnych 2180, razem 13118.

Obsada wynosiła 4 sędziów, 10 urzędników, 3 woźnych.

Sąd Grodzki w Frysztacie.

Istnieje od roku 1850. Należą do niego gminy: Darków, Dąbrowa, Dziećmorowice, Frysztat, Karwina, Łazy, Łąki, Markłowice, Olbrachcice, Orłowa, Pierśna, Piotrowice, Poręba, Raj, Stare Miasto, Stonawa, Sucha Dolna, Górna i Średnia, Zawada.

Wpływy w Sądzie Grodzkim w Frysztacie wynosiły w roku 1937 spraw: cywilnych 6880, egzekucyjnych 6530, niespornych 5900, hipotecznych 5628, karnych 6213, razem 31155.

Obsada wynosiła 13 sędziów, 27 urzędników, 6 woźnych.

Sąd Grodzki w Boguminie.

Istnieje od roku 1850. Należą do niego gminy: Bogumin, Bogumin Nowy, Lutynia Niemiecka i Polska, Pietwałd, Pudłów, Rychwałd, Skrzeczów, Wierzbica, Wierzniowice, Zabłocie.

Wpływy w Sądzie Grodzkim w Boguminie wynosiły w roku 1937 spraw: cywilnych 4563, egzekucyjnych 4338, niespornych 2996, hipotecznych 3306, karnych 3649, razem 18852.

Obsada wynosiła 6 sędziów, 14 urzędników, 4 woźnych.

Zakłady Penitencjarne na obszarze Śląska Zaolziańskiego.

1. Cieszyn Zachodni — więzienie zwykłe
2. Jabłonków — więzienie przy Sądzie Grodzkim
3. Frysztat — więzienie zwykłe
4. Bogumin — więzienie przy Sądzie Grodzkim.

Zespół sędziowski i prokuratorski
Sądów i Prokuratur Śląskiego Okręgu
Apelacyjnego

w dniu 1 grudnia 1938 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach.

Prezes Sądu Apelacyjnego: Dr Frenzl Agenor

Wiceprezesa Sądu Apelacyjnego:

Handzel Jan

Matuszewicz Adolf

Sędziowie Sądu Apelacyjnego:

Podolecki Bronisław

Stodolak Eugeniusz

Gruber Leopold,

dr Zemła Józef

Karwowski Mieczysław

dr Kral Eugeniusz

Kisza Karol

Szenic Stanisław (deleg. do

dr Gronowski Stanisław

Min. Spraw.)

dr Brągiel Józef

Borodziec Edmund

Trznadel Władysław

Hankiewicz Stefan

Nodzyński Mieczysław

dr Santarius Gustaw

dr Majer Józef (deleg. do

Herwy Władysław

Min. Spraw.)

Prokurator Sądu Apelacyjnego: Dr Markowski Jan

Wiceprokuratorzy S. A.:

dr Nowotny Adam (deleg.

Bartoszewicz Tadeusz

do Prok. S. N.)

Klimczyk Władysław,

Wiceprokurator S. O.: Dr Stankiewicz Józef.

Sąd Okręgowy w Katowicach.

Prezes Sądu Okręgowego: Wierzchowski Kazimierz

Wiceprezesa S. O.:

Pietrykowski Tadeusz
dr Gawłowski Rudolf

dr Stawarski Adam
Gielniowski Kazimierz

Sędziowie S. O.:

dr Alwin Otton
Lorych Seweryn
Liniewicz Eugeniusz
Lipka Józef
Broy Józef
dr Głowacki Franciszek
dr Szybiak Paweł
Kurlus Stefan
dr Badura Jerzy
dr Bernacki Mieczysław
dr Popławski Tadeusz
Kaucki Otton

Kalandyk Franciszek
dr Mansch Ludwik
dr Maćkow Edward
Lniski Mieczysław
Bragiel Władysław
Polaczek Karol
Raykowski Jan Wiesław
Koenner Edward
dr Patek Mieczysław (deleg.
do pełnienia obowiązków
Kierownika Sądu Grodzkie-
go w Katowicach)

Sędzia Grodzki: Zarzycki Witold

Asesorzy sądowi:

Stachowski Franciszek
Paprotny Bogusław

Wierzbicki Władysław
Rymer Stefan

Sędziowie okręgowi śledczy:

Zdankiewicz Roman
p. o. s. o. śl. Sędz. Gr.:
dr Kramarczyk Karol

Stankiewicz Wacław
Snop Edward

Prokurator Sądu Okręgowego: Dr Początek Tadeusz

Wiceprokuratorzy S. O.:

dr Stankiewicz Józef (deleg.
do Prok. S. A.)
Rieger Andrzej (urlopowany)

dr Śliwiński Józef
Włodarczyk Karol

Podprokuratorzy S. O.:

dr Merunowicz Jakub
Rowiński Zbigniew
Rzeszewicz Michał

Wojciechowski Adam
Gaszyzna Gaszyński Andrzej

Asesor sądowy: Fengler Amandus.

Wydział Zamiejscowy S. O. w Chorzowie.

Przewodniczący: Wiceprezes S. O. Kleski Artur

Sędziowie Sądu Okręgowego:

Kaluża Paweł

Prauziński Hieronim

dr Zięba Marian

Kośmider Marian (deleg. do
pełnienia obowiązków Kie-
rownika Sądu Grodzkiego
w Chorzowie)

Wiceprokuratorzy S. O.:

Kuczkowski Stefan

dr Bojarski Bogusław

Podprokurator S. O.: Niklas Engelbert.

Wydział Zamiejscowy S. O. w Rybniku.

Przewodniczący: Wiceprezes S. O. Kociołek Franciszek

Sędziowie S. O.:

Adamski Tadeusz

Mazurkiewicz Jan

Wiceprokurator S. O.: Szewieczek Franciszek

Podprokurator S. O.: Michałkiewicz Roman.

Wydział Zamiejscowy S. O. w Tarnowskich Górach.

Przewodniczący: Wiceprezes S. O. Rompolt Ludwik

Sędziowie S. O.:

dr Salamon Ignacy

Niemiec Walenty

Asesor sądowy: Derczyński Eugeniusz

Wiceprokuratorzy S. O.:

dr Musiał Kazimierz

Ślesicki Stanisław.

Sąd Grodzki w Katowicach.

Kierownik: Sędzia Sądu Okręgowego dr Patek Mieczysław

Sędziowie grodzcy:

dr Fiuczek Jarosław

Gawroński Tadeusz

Jabłoński Zbigniew

Kociołek Marian

dr Bugayski Tadeusz

Zarzycki Witold (deleg. do
S. O. w Katowicach)

Hanik Stefan

Wencel Artur

Leyko Władysław

Snop Edward (deleg. do S. O.
w Katowicach)

Nitschówna Wanda

Koniarek Erwin

Jeszke Konrad

Zamysłowski Bolesław

p. o. sędz. grodz. asesorzy sądowi:

Sulerzyski Bogdan   Kaiser Joachim
Kamieniecki Mieczysław

Sąd Grodzki w Chorzowie.

Kierownik: Sędzia Sądu Okręgowego Kośmider Marian

Sędziowie grodzcy:

Kurcz Feliks   Zozzak Adam
Gajda Adam   Krzyżagórski Józef
dr Kramarczyk Karol (deleg.   Krzyżaniak Teofil
do S. O. w Katowicach)   Szułdrzyński Wojciech
Skiba Józef   Nowostawski Juliusz
Pniak Wojciech

p. o. sędz. grodz. asesorzy sądowi:

Wicherkiewicz Stefan   Król Wilhelm
Krawczyński Julian   Hornik Alojzy.

Sąd Grodzki w Lublińcu.

Kierownik: Sędzia grodzki Mikołajewski Marian

Sędziowie grodzcy:

Michałek Roman (deleg. do   dr Lewkonowicz Włodzimierz
S. Gr. w Tarn. Górach)

p. o. sędz. grodz. asesorzy sądowi:

Kaczmarek Jan   Walczak Witold.

Sąd Grodzki w Mikołowie.

Kierownik: Sędzia grodzki Świstun Włodzimierz

Sędziowie grodzcy:

Gdowski Tadeusz   Brzuszkiewicz Marian
Frankenberg Michał

p. o. sędz. grodz. asesorzy sądowi:

Laskowski Edward   Troska Fryderyk.

Sąd Grodzki w Mysłowicach.

Kierownik: Sędzia grodzki Lipiński Aleksander

Sędziowie grodzcy:

Dudek Emil   Wyrobek Tadeusz
Modzelewski Henryk   Vincenz Henryk

Sąd Grodzki w Pszczynie.

Kierownik: Sędzia grodzki Krotoski Witold

Sędziowie grodzcy:

Bielawski Adam

Stelzer Paweł.

Sąd Grodzki w Rudzie.

Kierownik: Sędzia grodzki Budzyn Bolesław

Sędziowie grodzcy:

Gostomczyk Wojciech

Błazek Józef

p. o. sędz. gr. asesor sądowy Flieger Rudolf.

Sąd Grodzki w Rybniku.

Kierownik: Sędzia grodzki Draczyński Benedykt

Sędziowie grodzcy:

Durynek Augustyn

Konwiński Hieronim

Pawlicki Teodor

Świderski Tadeusz

Lebedyński Stefan

p. o. sędz. gr. asesor sądowy Ślanina Stefan.

Sąd Grodzki w Tarnowskich Górach.

Kierownik: Sędzia grodzki Miłoś Władysław

Sędziowie grodzcy:

Kaźmierowski Karol

Dąbrowski Andrzej

Patka Alfons

Michałek Roman (deleg. ze S.

Konieczko Tadeusz

Gr. w Lublińcu)

p. o. sędz. gr. asesor sądowy Czerwiński Florian.

Sąd Grodzki w Wodzisławiu.

Kierownik: Sędzia grodzki Dr Mac Antoni

Sędziowie grodzcy:

Kłodnicki Henryk

Mela Maksymilian

p. o. sędz. grodz. asesorzy sądowi:

Müller Władysław

Sobczyk Jan.

Sąd Grodzki w Żorach.

Kierownik: Sędzia Grodzki Kurzawa Henryk

p. o. sędz. grodz. asesor sądowy Jan Józef.

Sąd Pracy w Katowicach.

Przewodniczący: Sędzia grodzki Reszczyński Ludwik
Zastępca przewodniczącego: Sędzia grodzki Kłosok Jan.

Sąd Pracy w Chorzowie.

Przewodniczący: Sędzia grodzki Duraj Józef
Zastępca przewodniczącego: Sędzia grodzki Nowosławski Juliusz.

Sąd Pracy przy S. Gr. w Tarnowskich Górach.

Przewodniczący: Sędzia grodzki Miłoś Władysław
Zastępca przewodniczącego: Sędzia grodzki Kaźmierowski Karol.

Sąd Okręgowy w Cieszynie.

Prezes Sądu Okręgowego: Karpiniec Rudolf

Wiceprezesa Sądu Okręgowego:

dr Bukowski Erwin

Błahut Karol

Sędziowie Sądu Okręgowego:

dr Goldberger Oskar

Aywas Tadeusz

dr Podgórski Stanisław

Kursa Jan

Ścisłowski Władysław

dr Biegański Władysław (pełni

Lisiecki Aleksy

funkcje Kierownika Sądu Gr.

Schneider Jan

w Strumieniu)

Gawlas Władysław

Santarius Karol

Bogusławski Otton (deleg. do

Szwedowski Stanisław

pełnienia obowiązków Kie-

Stachoń Mieczysław

rownika S. Gr. w Cieszynie)

Romankiewicz Adam

Sędzia okręgowy śledczy: Hejmowski Witold

Asesor sądowy: Buchinger Antoni

Prokurator Sądu Okręgowego: Hanzel Franciszek

Wiceprokuratorzy S. O.:

Datka Tadeusz

dr Studentowicz Czesław

Partyka Zdzisław

Podprokuratorzy S. O.:

Liptak Józef

Osiński Jerzy.

Manikowski Edmund

Sąd Grodzki w Cieszynie.

Kierownik: Sędzia S. O. Bogusławski Otton

Sędziowie grodzcy:

dr Lubelski Jan

Heynar Stanisław

Michalczyk Wojciech

dr Horowski Jerzy

Czubiński Włodzimierz

Śniegoń Józef (kontraktowy)

dr Spiczak Ferdynand (kon-

traktowy)

Sąd Grodzki w Bielsku.

Kierownik: Sędzia grodzki dr Magiera Jan

Sędziowie grodzcy:

dr Tracz Józef

Jachymiak Władysław

Kozaczek Jan

dr Bączek Karol

p. o. sędz. grodz. asesory sądowi:

Pryjda Bronisław

Liptak Stanisław

Nowak Mieczysław.

Sąd Grodzki w Boguminie.

Kierownik: Sędzia grodzki Misky Stanisław

Sędziowie grodzcy:

Kulisz Jan

Zawadzki Stefan

Tulasiewicz Jan Bruno

Turyczyn Stanisław.

Sąd Grodzki we Frysztacie.

Kierownik: Sędzia grodzki Kachnikiewicz Tadeusz

Sędziowie grodzcy:

dr Matyja Mieczysław

Szoblik Leopold

Olejak Piotr

Jaśko Edward

de Laveaux Waclaw

Matula Stanisław.

Sąd Grodzki w Jabłonkowie.

Kierownik: Sędzia grodzki Udziela Seweryn

Sędzia grodzki: Zweck Wilhelm

p. o. sędz. grodz. asesor sądowy Markiel Józef.

Sąd Grodzki w Skoczowie.

Kierownik: Sędzia grodzki Cholewka Kazimierz

p. o. sędz. grodz. asesory sądowi:

Palarczyk Alfred

Rauer Edward.

Sąd Grodzki w Strumieniu.

Kierownik: Sędzia S. O. dr Biegański Władysław.

Sąd Pracy w Bielsku.

Przewodniczący: Sędzia grodzki dr Adamczyk Stanisław

Zastępca przewodniczącego: Sędzia grodzki dr Magiera Jan.

Śląska Izba Adwokacka.

(Stan z 1 grudnia 1938 r.)

Okręgowa Rada Adwokacka.

Dziekan: dr Stach Karol
Wicedziekan: Dziecioł Alfons
I Sekretarz: Grabski Ignacy
II Sekretarz: Lewandowicz Jerzy
I Skarbnik: Kopocz Paweł
II Skarbnik: Cieszewski Mieczysław
Rzecznik dyscyplinarny: dr Pisarek Józef

Rzecznicy:

Klejnot Antoni
Klyczka Jan
Malinowski Stanisław

Członkowie Rady:

dr Kisza Karol
dr Kowal Włodzimierz.

Sąd Dyscyplinarny.

Prezes: Dr Reszka Józef

Wiceprezisi:

dr Hul Stanisław
dr Ziólkiewicz Franciszek

Członkowie:

Bartuś Teodor
Kaźmierczak Edmund
Karpiński Stanisław
dr Dudzik Nikazy
dr Fenichel Ignacy
dr Papée Tadeusz
dr Malczyk Bolesław
dr Rusinek Władysław
dr Tempka Władysław.

Lista Adwokatów.

Katowice:

Arendt Edmund	dr Hermelin Zdzisław
Arzt Zdzisław	dr Herstein Adolf
Augustyński Władysław	Hof Tadeusz
dr Aszkenazy Fryderyk	dr Horawa Antoni
dr Baj Jan	dr Jaffe Ludwik
Baliński Juliusz	Jamioł Władysław
Bocheński Feliks	dr Jazienicki Marian
Breguła Józef	dr Kanarek Mieczysław
dr Breiter Ignacy	Kaźmierczak Edmund
dr Brill Jerzy	Kaźmierczak Włodzimierz
dr Budek Mieczysław	dr Klimaszewski Stanisław
Chmielewski Mieczysław	Klyczka Jan
Chorzelski Bogdan	dr Koneczny Stanisław
Chrzanowski Rościsław	Kopocz Paweł
Marian	Korfanty Zbigniew
Czerkiewicz Władysław	dr Kowal Włodzimierz
Daab Władysław	Kozakowski Henryk
Damm Henryk	dr Krupiński Jan
dr Dudzik Nikazy	dr Krupski Jarosław
dr Dyzenhausz Tadeusz	Krysowski Kazimierz
Dzięcioł Alfons	Krzywiński Włodzimierz
dr Dżułyński Stefan	Kubliński Zygmunt
Filasiewicz Aleksander	Kuczyński Jan
Frank Roman	Kuczyński Marian
dr Frendl Ludwik	dr Kwiatek Jan Feliks
Gajkiewicz Bolesław	dr Lampel Leon
dr Gartenberg Michał	Lewandowicz Jerzy
Gerber Paweł	dr Lieber Jan
dr Glasner Juliusz	dr Link Otmar
Glensk Teodor	Loebinger Jan
dr Gottlieb Emil	Maciejowski Dominik
Grabski Ignacy	Mączka Witold
Gutkowski Karol	dr Magzamen Norbert
dr Guzy Władysław	dr Mainka Jan
Guzy Zygmunt	dr Malczyk Bolesław
Guzy Alfons	dr Malczyk Józef
dr Hanczakowski Włodzimierz	dr Markowicz Samuel

dr Mayer Emil
dr Michejda Władysław
Mildner Jan
Miszke Karol
Moszkowski Antoni
Mozdzanowski Józef
Mroczkowski Bolesław
Neuman Kazimierz
dr Niwiński Tadeusz
Ostrowicz Konstanty
dr Pach Andrzej
dr Papée Tadeusz
dr Pisarek Józef
Podkowiak Jan
Polski Bronisław
Prus Wincenty
Przybysławski Roman
Radajewski Stefan
dr Reichmann Marek
dr Reszka Józef
Reszka Edward
dr Rosshändler Henryk
Różycki Władysław
Schimmer Józef

dr Schmidt Wiktor
dr Seltenreich Zygmunt
Sojka Edward
dr Stach Karol
Strzelczyk Marian
Skudlarz Stanisław
dr Tchórzewski Leonard
Tomaszewski Edmund
Trojanowski Witold
Tyrka Kazimierz
dr Urbańczyk Erwin
Urban Hilary
Warmcki Leon
Wielgus Włodzimierz
dr Wildfeuer Maurycy
Witczak Józef
Wnukowski Klemens
Zbiśławski Aleksander
dr Zdankiewicz Jerzy
Zienkiewicz Kazimierz
dr Zinkow Julian
dr Ziółkiewicz Franciszek
Zwierzyński Jan
Zytomierski Wojciech

Chorzów:

dr Borth Władysław
Cymbrowski Cyryl
dr Druszkowski Stanisław
Dyrgała Józef
Gina Ludomir
Gwóźdź Marcełi
dr Hul Stanisław
Karpiański Stanisław
Klejnot Antoni
dr Klich Łucjan
dr Koppel Otton
dr Kwieciański Stanisław

Mierzwa Józef
Piecha Alfons
Rosshändler Tadeusz
dr Sandorski Bronisław
Schulz Piotr
Spaltenstein Wincenty
Stawski Jan
dr Sternhell Leon
dr Tempka Władysław
dr Urbanowicz Stefan
Wystrychowski Karol
dr Zagan Ignacy

Lubliniec:

dr Kubalski Marceł
Piecha Bernard

Skop Robert
Wędrychowicz Stanisław

Mikołów:

Cieszewski Mieczysław
Kozłowski Wiktor Norbert

Krzywoń Józef
Synoradzki Zygfryd

Mysłowice:

Gierlacki Józef
dr Hoffmann Adolf
dr Karczewski Tadeusz
Laskowski Alfons

Malec Stanisław
Mierzejewski Felicjan
dr Piątek Stanisław
Wagner Antoni

Pszczyna:

Hołoga Marian
dr Lerch Franciszek

dr Pałka Marian
Wyleżoł Leopold

Rybnik:

Bonczkowicz Jan
Dombek Zacheusz
dr Dziadkowiec Franciszek
dr Motyka Emil
dr Nuzikowski Zygmunt
Ośliśto Józef

Pientka Walenty
Różański Andrzej
dr Struzik Piotr
dr Wielgus Wojciech
Wowra Konstanty

Ruda:

Bartuś Teodor
Maskuliński Józef

Staszak Bogusław

Tarnowskie Góry:

Bittner Alfons
Ćwikliński Tadeusz
dr Danek Kazimierz
Dewiński Henryk

Kozłowski Ludwik
dr Potyka Józef
dr Schmidt Edward
Wojciechowski Jan

Wodzisław:

dr Filipek Franciszek
dr Karamara Józef

Kosmol Karol
Wojtyna Jan

Żory:

Kuszką Alfons

Wojciechowski Józef

Bielsko:

dr Aronsohn Leopold	dr Reich Józef
dr Berl Izajasz	dr Reich Leopold
dr Blok Adolf	dr Robinson Otto
dr Dallet Józef	dr Robinson Zygmunt
dr Dallet Rafał	dr Roll Józef
dr Dymek Władysław	dr Rothenberg Salomon
Flank Zygfryd	dr Schanzer Oskar
dr Förster Wiktor	dr Schneider Samuel
dr Fraenkel Adolf	dr Schönfeld Adam
dr Freyer Józef	dr Schreckinger Salomon
dr Frister Wilhelm	dr Schulz Karol
dr Glaser Maksymilian	dr Silberschein Dawid
dr Glücksmann Zygmunt	dr Silbiger Zygfryd
dr Gross Józef	dr Stapler Adolf
dr Grünstein Izak	dr Steffan Ernest
dr Guttenberg Brunon	dr Stettner Leiser
dr Herzhaft Emil	dr Stierer Adolf
dr Huppert Ignacy	dr Tadamier Emil
dr Klar Adolf	dr Trager Henryk
dr Korke Izydor	dr Traubner Józef
dr Kühnberg Edmund	dr Türk Robert
dr Leibel Hirsch	dr Wach Kazimierz
dr Malinowski Stanisław	Wcisło Jan
dr Marienberg Zygmunt	dr Weiss Karol
dr Mechner Erwin (Dziedzice)	dr Wenzl Herman
dr Neumann Mojżesz	dr Zins Maksymilian
dr Opuszyński Mieczysław	dr Zitrin Leon
dr Popper Wilhelm	

Cieszyn:

dr Adler Emil	dr Friedmann Adolf
dr Berger Herz	dr Glanz Henryk
Bolchower Marek	dr Guttmann Maurycy
dr Darocha Jakub	dr Hammermann Arion
dr Deutsch Rudolf	dr Kleinberg Maksymilian
Deutsch Ernest	dr Kremer Marcin
dr Eibenschütz Witold	Michalski Janusz
dr Fenichel Ignacy	dr Michejda Paweł

dr Pastor Izak
dr Rusinek Władysław
dr Sandhaus Dawid

Schnall Izak
dr Wollosch Michał

Skoczów:

dr Henner Stanisław
dr Kisza Karol

dr Neumann Edwin
Reich Józef

Strumień:

dr Gallet Szymon

dr Kulpa Paweł

Bogumin:

Patek Janusz

Frysztat:

Trzeciński Witold

Jabłonków:

dr Dawidowski Stanisław

Śląska Izba Notarialna.

(Stan z grudnia 1938 r.)

Rada Notarialna w Katowicach.

Prezes: Dr Dąbrowski Włodzimierz, notariusz w Katowicach.

Wiceprezes: Rostek Antoni, notariusz w Katowicach.

Sekretarz: Jazienicki Karol, notariusz w Mikołowie.

Skarbnik: Dr Kosała Mikołaj, notariusz w Chorzowie.

Dalsi członkowie Rady:

Stark Tadeusz, notariusz w Katowicach,
Biliński Ferdynand, notariusz w Bielsku,
dr Kotas Jan, notariusz w Cieszynie,
dr Kobiela Józef, notariusz w Cieszynie,
dr Adam Władysław, notariusz w Rybniku.

Spis Notariuszów

Śląskiego Okręgu Apelacyjnego.

Chorzów:

Kempka Paweł
dr Kosała Mikołaj

Piechowicz Wincenty

Katowice:

dr Dąbrowski Włodzimierz   Rostek Antoni
dr Kipta Stanisław   Stark Tadeusz
dr Lewandowski Zygmunt   dr Wilusz Juliusz
dr Mazurkiewicz Franciszek   Wolny Konstanty
dr Nieć Kazimierz

Lubliniec:

Grabowski Władysław

Krok Kazimierz

Mikołów:
 Brzostyński Adam   Lehnert Edward
 Jazienicki Karol

Mysłowice:
 Czok Józef   Kudera Brunon

Pszczyna:
 Czub Stanisław

Ruda:
 dr Pitra Edward

Rybnik:
 dr Adam Władysław   Węgrowski Konrad

Tarnowskie Góry:
 dr Gregorzyc Władysław   Stefanicki Mikołaj

Wodzisław:
 Dąbek Julian   Kurpisz Edmund

Żory:
 Synoradzki Adam

Bielsko:
 Biliński Ferdynand   dr Lubomeński Zdzisław
 dr Duda Józef

Bogumin:
 Leon Mietelski

Cieszyn:
 dr Kobiela Józef   dr Kotas Jan

Frysztat:
 dr Wolf Leon

Jabłonków:
 Czapliński Emil

Skoczów:
 Jastrzębski Edward

Strumień:
 dr Dobrowolski Stanisław.

Spis rzeczy:

Przedmowa	str. 3
I. Organizacja śląskiej apelacji sądowej	" 5
II. Sąd Apelacyjny i Prokuratura Sądu Apelacyjnego w Katowicach	" 17
III. Sądy okręgowe i grodzkie należące do Sądu Apelacyjnego w Katowicach	" 27
A. Sąd Okręgowy w Katowicach	" 28
1. a) Wydział Zamiejscowy S. O. w Chorzowie	" 33
b) Wydział Zamiejscowy S. O. w Rybniku	" 34
c) Wydział Zamiejscowy S. O. w Tarnowskich Górach	" 35
2. Sądy Grodzkie należące do Sądu Okręgowego w Katowicach	" 37
a) Sąd Grodzki w Katowicach	" 37
b) Sąd Grodzki w Chorzowie	" 40
c) Sąd Grodzki w Lublińcu	" 43
d) Sąd Grodzki w Mysłowicach	" 44
e) Sąd Grodzki w Mikołowie	" 46
f) Sąd Grodzki w Pszczynie	" 47
g) Sąd Grodzki w Rybniku	" 49
h) Sąd Grodzki w Rudzie	" 51
i) Sąd Grodzki w Tarnowskich Górach	" 52
j) Sąd Grodzki w Wodzisławiu	" 54
k) Sąd Grodzki w Żorach	" 55
3. Sądy Pracy:	" 57
a) Sąd Pracy w Katowicach	" 57
b) Sąd Pracy w Chorzowie	" 57
c) Sąd Pracy przy Sądzie Grodzkim w Tarnowskich Górach	" 57
B. Sąd Okręgowy w Cieszynie	" 58
1. Sądy Grodzkie należące do Sądu Okręgowego w Cieszynie	" 61
a) Sąd Grodzki w Cieszynie	" 61
b) Sąd Grodzki w Bielsku	" 62
c) Sąd Grodzki w Skoczowie	" 64
d) Sąd Grodzki w Strumieniu	" 65
2. Sąd Pracy w Bielsku	" 65
IV. Prokuratury Okręgowe i ich Zamiejscowe Oddziały należące do Prokuratury Sądu Apelacyjnego w Katowicach	" 67

A. Prokuratura Sądu Okręgowego w Katowicach	str. 67
a) Oddział Zamiejscowy Katowickiej Prok. S. O. w Chorzowie	„ 69
b) Oddział Zamiejscowy Katowickiej Prok. S. O. w Rybniku	„ 70
c) Oddział Zamiejscowy Katowickiej Prok. S. O. w Tarn. Górach	„ 71
B. Prokuratura Sądu Okręgowego w Cieszynie	„ 72
V. Zakłady penitencjarne na obszarze apelacji katowickiej	„ 74
Dodatek	„ 75
a) Organizacja Sądownictwa na Zaolziu	„ 75
b) Zespół sędziowski i prokuratorski sądów i prokuratur śląskich	„ 81
c) Śląska Izba Adwokacka	„ 89
d) Śląska Izba Notarialna	„ 95

H

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

H

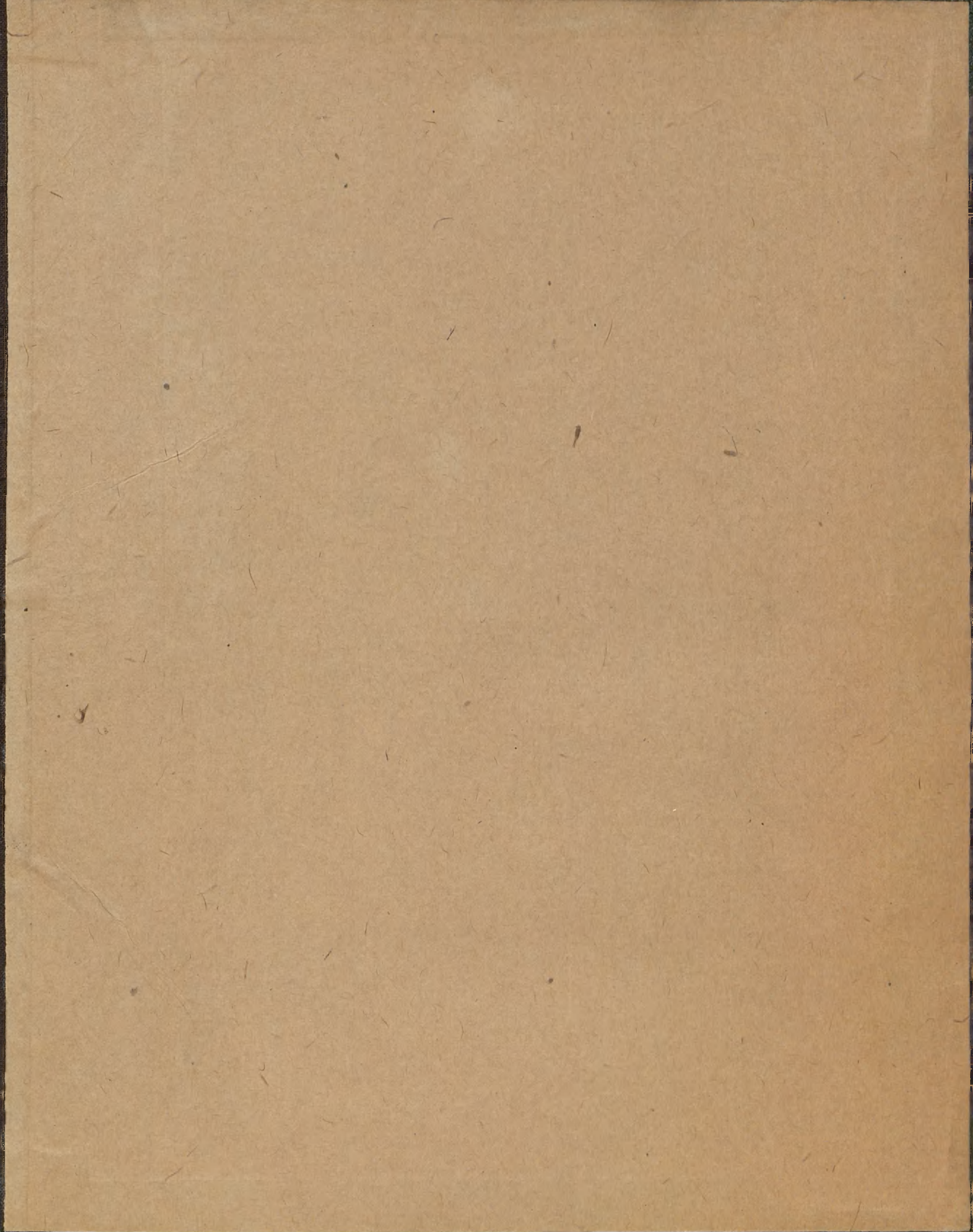

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000768306

III 54617